

Stassen objavil kandidaturo za pred- sedniško nominacijo

Izjavil je, da bo
voden kampanjo v
znamenju "resničnega
liberalizma"

WASHINGTON, 17. decem-
bra. — Harold E. Stassen, 39-
letni governor Minnesote, ki je
med vojno služil v mornarici
kot kapitan, je danes formalno
objavil svojo kandidaturo za re-
publikansko predsedniško no-
minacijo pri volitvah leta 1948.
Izjavil je, da bo svojo kampa-
njo vodil v znamenju borbe za
"resnični liberalizem".

Stassen, ki velja za enega iz-
med vodilnih progresivcev v
republikanskih vrstah, bo od-
prl kampanjski urad v Wash-
ingtonu 1. januarja, katerega bo
vodil Earl E. Hart iz Clevelan-
da, ki je bil tajnik vrhovnega
sodnika Harolda H. Burtona, ko
je bil slednji župan v Clevelan-
du in zvezni senator iz države
Ohio.

Poudarja, da je delavski program poglavito vprašanje

V svoji izjavi je Stassen pou-
daril, da je po njegovi sodbi for-
miranje definitivnega programa
za reševanje sporov med
delom in kapitalom, poglavito
vprašanje, kateremu se mora
posvetiti republikanska stran-
ka.

Edino na ta način se bo na-
šlo sredstva za preprečitev ve-
likih in dolgih stavk, je dejal
Stassen, potem pa dodal, da je
proti ekstremistični zakono-
daji, ki bi dala vladi pretirano
oblast nad pravicami delovnih
mas.

Poseben poudarek je dal po-
ložaju umskih delavcev ter v
tej zvezi opozoril na nedavno
stavko učiteljskega v St. Paulu.
Dalje je naglasil potrebo orga-
niziranega odpora od strani
konzumentov proti draginji ter
se izrazil proti masnemu pike-
tiranju kot sredstvu za reše-
vanje industrijskih sporov.

Vandenberg izjavil, da ne bo kandidat

Da-li namerava Stassen vodi-
ti aktivno kampanjo za delega-
te v državi Ohio, kjer gojita
enake aspiracije senatorja Taft
in Bricker, ni znano. Senator
Vandenberg iz Michigana se je
sam izločil iz kampanje z izjavo,
da ni kandidat za predsed-
niško nominacijo republikan-
ske stranke. To znači, da sta
za enkrat vodilna Stassenova
tekmeca gov. Thomas E. Dewey
iz New Yorka in gov. Earl War-
ren iz Californije.

PROFESORJI V INDIJANI NISO KOMUNISTI

BLOOMINGTON, Ind.—Pre-
iskava, ki je bila odredjena na
Indiana državni univerzi, po-
tem ko je Ameriška legija na-
perila obtožbo, da so štirje pro-
fesorji komunisti, je obdolžitev
označila za neosnovano. Slo je
radi profesorjev, ki so pri zad-
njih volitvah podpisali peticijo,
da bi komunistična stranka pri-
šla na glasovnico.

ODBOR ZA VOJAŠKI SPOMENIK

Nocoj ob osmih se vrši zelo
važna seja odbora za vzpostavi-
tev spomenika za vojake, v SDD
na Waterloo Rd. Vabi se vse za-
stopnike društev in druge, ki so
delovali pri odboru in proslavi,
da gotovo pridejo, ker bodo po-
dani celotni računi.

Kosanović govoril na shodu španskih republikancev v N.Y.

NEW YORK, 17. dec. — Na velikem shodu, ki je bil
prirejen na Madison Square Gardenu v cilju, da se finan-
čno podpre španske republikance, so med ostalim govorili
tudi delegati pri ZN Poljske, Českoslovaške, Francije in
Jugoslavije.

Delegati omenjenih držav so
na shodu obljubili, da bodo pod-
vzeli daljne korake, da se uniči
fašistična vlada Franca in usta-
novi "svobodna republika Špa-
nije."

Med govorniki, ki so urgirali,
da se napravi konec Francovemu
režimu, so bili Oscar Lange iz
Poljske; Jan Masaryk, minister
Českoslovaške; Aleksander Pa-
rodi, delegat Francije, in jugo-
slavski ambasador Sava Kosanović.
Na shodu je bila pozdrav-
ljena rezolucija Združenih na-
rodov, potom katere se je članice
organizacije urgiralo, naj odpo-
kličejo svoje ambasadorje iz
Francoske Španije.

Kosanović urgiral sodelovanje za razoroženje in mir

"Sovjetska zveza in Zedinjene
države morajo priporočati sode-
lovanje za razoroženje in mir,"
je izjavil Kosanović v svojem
govoru. Povedal je, da so iz tega
razloga usoda Franca in grozili
ostankov fašistične infekcije za-
pečatena.

Na shodu so govorili tudi Ju-
lio Alvarez del Vayo, bivši zuna-
jni minister španske republikan-
ske vlade; Vincente Lombardo
Toledano, predsednik Južno-
ameriške konfederacije dela; Jacob S. Potofski, predsednik
Almagat Clothing Workers of
America, CIO; dr. Edward K.
Barsky, predsednik združenega
odбора anti-fašističnih begun-
cev; Milton Wolff, predsednik
veteranov brigade "Abraham
Lincoln," in Rev. Stephen R.
Fritchman, urednik "Christian
Register."

Ne bomo končali, dokler fašizem v Španiji ne bo uničen

Dr. Lange je v svojem govo-
ru izjavil, da bodo Združeni na-
rodovi podvzeli nadaljne korake,
"če dosežanji ne bodo uspešni."
Rekel je: "Mi ne bomo končali
z borbo, dokler ne bo fašizem v
Španiji uničen in dokler ne bo
svobodna španska republika za-
veljala svojega mesta v organizaci-
ji Združenih narodov."

Minister dr. Masaryk je v svo-
jem govoru kritiziral rezolucijo
in rekel, da ista ne gre dovolj
daleč. "Umazani škorenj Hitler-
ja je imel dve peti, ena je bila
Mussolini, druga pa Franco. Osnovna naloga organizacije
Združenih narodov je, da uniči
vse, kar sta ustvarila Hitler in
Mussolini. Ni naš cilj, da se
vmešavamo v notranje zadeve
Španije, toda želimo, da prožimo
hrabremu narodu Španije prili-
ko, da pove, dali se strinja s
tem, kar sta Hitler in Mussolini
storila, in s tem, kar Francovi
falangisti še vedno delajo," je
rekel Masaryk.

Brzjavke, ki podpirajo uniče-
nje Francovega režima so po-
slali: Joseph E. Davis, bivši
ameriški ambasador v Moskvi;
Philip Murray, predsednik CIO;
Rev. Hewlett Johnson in mnogo
drugih vplivnih oseb.

DODATNO POROČILO

Včeraj smo poročali, da je
Mrs. Mary Gerl prejela vest, da
ji je v Smerjah umrla ljubljena
mati Helena Kovačič. Poleg na-
vedenih žalujočih ostalih v
Ameriki, zapuščala pokojnica v
stari domovini hčer Heleno, po-
ročeno Barbo.

Načrt Zed. držav za kontrolo atomske energije v razpravi

Gromiko svetuje naj se
ne drvi s tem vprašanjem

LAKE SUCCESS, N. Y., 17.
decembra. — Na seji komisije
za atomsko energijo je bilo spet
odloženo glasovanje glede pred-
logov Zedinjenih držav za med-
narodno kontrolo atomske ener-
gije.

Sovjetski delegat Andrej Grom-
iko je izjavil, da ameriški
predlogi ne soglašajo z zgodo-
vinskimi odločitvami Združenih
narodov za razoroženje in za-
hteval več časa, da se proučijo
predlogi delegacije Zed. držav.

Delegat Zedinjenih držav in
tvorec ameriških predlogov za
mednarodno kontrolo atomske
energije Baruch, ki je zahteval,
da se predlog da na glasovanje,
je bil razočaran z ponovljenim
odlašanjem, toda je končno ven-
dar pristal na isto.

Gromiko zahteva soglasnost vseh članov komisije

Gromiko je rekel, da je po-
trebno, da se doseže soglasnost
vseh članov in iz tega razloga
predlagal več časa za proučevanje
ameriških predlogov. Sve-
toval je, naj se ne drvi z spre-
jemom predlogov.

Delegat Kine dr. Quo Tai-chi
je sicer podprl osnovne predlo-
ge Baruchovega načrta za med-
narodno kontrolo atomske ener-
gije, toda izjavil je, da se da
doseči soglasnost vseh članov.

Nov grob

FRANK MAČEK

Prošlo soboto je umrl v Bes-
semer, Pa., Frank Maček, star
82 let. Pokojni je bil nezmogel
za delo 25 let. Doma je bil iz
Vrbljanja, fara Tomišlje pri
Igu, odkoder je prišel v Ameri-
ko pred 45 leti. Bil je član
SNPJ. V Bessemerju zapuščala
soprogo Jero, rojeno Virant, do-
ma iz Dobravca, in sina Franka,
v Clevelandu pa sina Johna.
Stanujočega na 840 E. 155 St.
Pogreb se je vršil v ponedeljek
zjutraj po katoliških obredih na
pokopališču v Bessemerju. Bodi
pokojniku ohranjen blag spo-
min!

USTRELIL SVOJO ŽENO PO DVEH TEDNIH ZAKONA

NORRISTOWN, Pa., 17. dec.—
Thomas Grant, star 46 let, je
ustrelil svojo ženo Helen, s ka-
tero je bil poročen šele dva te-
dna. Ustrelil jo je na ulici v pri-
sotnosti stotin z božičnim kupo-
vanjem zaposlenih oseb.

Ko je žena padla mrtva na tla,
je mož zbežal, čez pet minut pa
je stopil na policijsko postajo in
priznal svoje dejanje. Rekel je,
da mu je edino žal, da ni bil
tam tudi njen ljubimec, ker ga
je nameraval isto tako ustreliti.

LETNA SEJA

Članstvo društva "Vipavski
raj" št. 312 SNPJ se sporoča,
da se letna seja vrši v petek
dne 20. decembra v navadnih
prostorih. Pričetek točno o 8
sedmih zvečer. Ker se bo volilo
odbor za prihodnje leto in ukre-
palo o drugih zadevah, se pro-
si članstvo, da se udeleži polno-
številno. Po seji se bo servira-
lo prigrizek in okrepčilo.

Ely, Minn. — Nedavno sta se
tukaj poročila Fred Rozman in
Barbara Rozman.

Jugoslovanski ambasador Kosanović osramotil grškega premierja

Blum bo sestavil socialistični kabinet

PARIZ, 17. dec. — Izvršni
odbor socialistične stranke je
danes dal Leonu Blumu man-
dat, da sestavi izključno soci-
alistični kabinet, ki bo vodil
vladne posle, dokler se ne raz-
čisti obstoječa politična kriza v
Franciji.

Poizkus za formiranje koalici-
jske vlade je propadel, ko sta
stranki ljudskih republikancev
in levčarske republikanske zve-
ze odklonili vstop v kabinet, ako
bi komunisti dobili portfelj
obrambnega ministrstva.

Socialisti morajo ostati na
vladi le toliko časa, dokler jih
bodo podpirali komunisti, ki
imajo največje zastopstvo v
parlamentu, in pa ljudski repu-
blikanci, ki po številu poslancev
stojajo na drugem mestu.

Na sestanku skupščine so da-
le zaupnico Blumovi vladi vse
politične stranke od skrajno le-
vičarskih do desničarskih. Za
zaupnico je glasovalo 580 od
796 poslancev, dočim je 16 kon-
servativcev volilo proti Blumu.

Blum je rekel, da je prva na-
loga te nove vlade, ki bo na obla-
sti 5 tednov, da odobri običajni
budžet za prihodnje leto.

Pričakuje se, da bo nova vla-
da na oblasti do druge, ali pa
tretje nedelje januarja meseca,
ko bo izvoljen predsednik fran-
coske republike, ki bo na običaj-
nen način dal mandat enemu od
predsednikov najbolj vplivnih
političnih strank Francije, da
sestavi redno vlado.

Novi premogovniki v Avstraliji

CANBERRA, Avstralija, 11.
dec. O.N.A.—Avstralska vlada
namerava igraditi in razširiti
pridobivanje premoga na atolu
Blair v avstralski pokrajini
Queenslandu. Ministerski pred-
sednik Joseph B. Chifley je ob-
javil, da je bil imenovan inžen-
ir F. T. Merret kot poseben in-
oblaščenec federalne vlade, da
se posvetuje s pokrajinskimi
oblastmi glede korakov, ki bi bi-
li potrebni, da se čim preje iz-
vede izkoriščanje teh naravnih
zakov.

Merret je bil v enem svojih
poročil javil avstralski vladi, da
velja šteti žile premoga na ome-
njenem atolu med najbogatejše
na vsem svetu, ter da leže žile
tako ugodno, da jih bo po večini
mogoče odkopavati brez rovov.
Izgradnja premogovnika bo ve-
ljala približno 5 milijonov fun-
tov šterlingov.

SORODNICO ISČE

Mrs. Anna T. Kaine iz 1830
E. 81 St. je prejela pismo od
Minke Kokat, bivajoče v Kar-
lovcu, Rakovac 23/1, na Hrvat-
skem, ki bi rada zvedela za na-
slov sestrice njene matere,
Franciške, rojene Dekleva, ki je
svoječasno živela v Pittsburghu,
in ima sina Henryja in hčerko
Sofijo. Omenjena sestrnica je
doma iz Notranjskega v bližini
Ilirske Bistrice, vas Turn pri
Bitni, pošta Prem. Ako bi kdo ve-
del za njen naslov, je prošben,
da sporoči Mrs. Kaine, ki ima
tozadevno pismo.

Jugoslavija, Bolgarija in Albanija zahtevajo preiskavo mejnih incidentov

LAKE SUCCESS, N. Y., 16. dec.—Pred Varnostnim
svetom organizacije Združenih narodov je predstavnik Al-
banije zavrnil obtožbe grške vlade in zahteval, da Varnost-
ni svet pošlje posebno komisijo v Grčijo, ki bo preiskala
celo zadevo "mejnih incidentov."

Predstavnika Albanije in Bol-
garije (državi nista članici or-
ganizacije ZN) sta dobila besed-
o pri Varnostnem svetu v cilju,
da pojasnita svoje stališče v zve-
zi z obtožbami grške vlade.

Sava Kosanović obtožil predsednika grške vlade

Jugoslovanski ambasador Sa-
va Kosanović je z ostrimi besed-
ami napadel grškega premier-
ja Constantina Tsaldarisa, da je
namenoma potvoril izjavo mar-
šala Tita, ki je bila priobčena v
"New York Timesu" kot del
poročila časnikarja C. L. Sulz-
bergera, in izpustil tisti del iz-
jave, ki omenja, da bo vsaka
akcija, ki jo bo Jugoslavija pod-
vzela zaradi vprašanja Makedo-
nije, podvzeta skozi organizacijo
Združenih narodov.

Ta del izjave maršala Tita se
celotno glasi:

"Mi sploh nismo postavili
vprašanja egejske Makedonije v
prvi fazi mirovne konference.
Toda z ozirom na položaj, ki je
zadnje čase nastal v Makedoniji
in ki ga je povzročila perseku-
cija Makedoncev, ne samo od
strani vladnih organov, temveč
tudi od strani nelegalnih band
in monarhističnih grup, ki po-
kušajo terorizirati prebival-
stvo, mi ne moremo stati ob stra-
ni in mirno gledati, kaj se tam
dogaja."

"Mi nameravamo podvzeti ko-
rake pred Združenimi narodi.
Kakšni bodo ti koraki, ne mo-
rem še reči, toda podvzeti bodo.
O tem sem siren. Poudarjam,
da Jugoslavija ne bo podvzela v
tem pogledu nobenih mer z izje-
mo tistih preko organizacije
Združenih narodov. Vsaka dru-
ga izjava, ali pa vest, je izmiš-
ljena in ustvarjena v cilju, da se
škoduje naši državi."

Grški minister Tsaldaris je
gornjo izjavo maršala Tita po-
dal v obliki, kakor da je izjavil,
da bodo mere "sigurno podvze-
te," kar se tiče "teroriziranja
manjšin v Grčiji," posebno pa
tiste v "egejski Makedoniji."

Kosanović okrcal tudi "New York Times"

Kosanović je v odgovoru iz-
javil, da se ne more trditi, da je
"New York Times" naklonjen
bodiši njegovi državi ali osebno
njemu. Opozoril je, da je ta ča-
sopis priobčil celo besedilo Tsal-
darisovega govora, dočim je ce-
li izjavi jugoslovanskega pred-
stavnika dal samo 30 vrstic.

Ko Tsaldaris ni vedel navesti
vira "potvarjene" izjave, ga je
Kosanović ošvrknil z novo ob-
tožbo. Rekel je, da je nezmogost
grškega predsednika vlade, da
imenuje "tako važen časopis"
kot vir interview-a, en dokaz več
za škodoželjno falzificiranje v
grških obtožbah proti Jugoslavi-
ji, Bolgariji in Albaniji. Rekel
je: "Če bi Mr. Tsaldaris postop-
pal tako pred sodnijo, bi cel po-
stopek bil takoj ustavljen in av-

tor (v tem slučaju Tsaldaris, op-
ired.) izročen prosekutorju."

Tsaldaris priznal potvarjanje in se opravičil pred Kosanovićem

Grški premier je priznal, da
izjave maršala Tita ni citiral
pravilno in da jo je čital kot mu
je bila izročena od strani njego-
vega štaba, potem pa se opravi-
čil za "netočnost."

V imenu Bolgarije je podal iz-
javo general Stojčev, ki je za-
vrgel grške obtožbe in rekel, da
ni bilo nobenih "banditov," ki
so se zatekli na bolgarsko ozem-
lje, ker se del Grčije nahaja v
rokah samih "banditov."

Osmešil je pretirano obtožbo
grškega premierja in omenil, da
se ta obtožba nanaša na par slu-
čajev, ko so Bolgari ukradli na
grškem ozemlju par ovac in da
so isto tako z druge strani Grki
kradli bolgarske ovce.

Vitamini so lahko nevarni zdravju

Na kongresu ameriških zdrav-
nikov kirurgov, ki se vrši sedaj
v Clevelandu, je brig. gen. Wal-
lace H. Graham iz Washingto-
na, D. C., ki je osebni zdravnik
predsednika Trumana, poročal,
da je jemanje vitaminov lahko
nevarno zdravju, ako se uživajo
brez nadzorstva zdravnika in da
celo lahko povzroči smrt. Zara-
di tega je važno, da nihče ne
uživa vitaminov, razen ako so
predpisani od zdravnika, ki je
prej ugotovil stanje pacienta.

Drugo zanimivo odkritje je
podal dr. Howard Rusk iz New
Yorka, ki je na podlagi študij,
ki so bile izvršene na univerzi
države Minnesote, pobil sploš-
no sprejeto idejo, da je po ope-
racijah koristno za bolnika, ako
čim dalj ostane v postelji.

Izkušnje so dokazale, da je
potrebno, da bolnik čim prej
vstane, kajti ležanje v postelji
je zdravju dejansko škodljivo in
ovira okrevanje.

Na kongresu se nahaja okrog
5.000 kirurgov iz vseh delov
Amerike.

Sovjetska zveza odlikovala Clevelandčana

Clevelandčan Charles Rotz,
star 30 let, ki stanuje na 1436
W. 55 St., je bil odlikovan od
strani Sovjetske Rusije z odli-
kovanjem "slave tretjega reda,"
zaradi svojega trikratnega so-
delovanja pri pošiljanju vojne
pomoči skozi Murnansk. Rotz je
služil v mornarici kot topničar.
Odlikovanje in besedilo za isto
mu je bilo poslano iz So-
vjetske zveze in izročeno potom
sovjetske ambasade v Washing-
tonu.

POZORI!

Opozarja se čitatelje na oglaš-
anje nabornega urada
Zed. držav, ki je priobčen na
drugem mestu današnje izdaje
"Enakopravnosti."

ENAKOPRAVNOST

CL. PUBLICATIONS CO. PRINTING & PUBLISHING CO.
1011 LAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 3311-12
Published every day, except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROCNINI)

By Mail in Cleveland and by Mail Out of Town:
Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
For One Year—(Za celo leto) \$7.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki).
For One Year—(Za celo leto) \$8.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year—(Za celo leto) \$9.00
For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Owen Lattimore, O. N. A.

NA MEJAH KINE

Ko se je začelo zasedanje kitajske ustavodajne skupščine, je vsakdo pričakoval, da bodo potekale razprave mirno in brez vsakega razburjenja in presenetljivih zapletljivost. Saj so bili komunisti odbili svojo vdeležbo, da je ostala stranka kuomintanga sama na pozorišču. Toda presenečenje je vendar prišlo in sicer s strani manjšin, ki so spregovorile — s tolikim poudarkom, da so vzbudile pozornost vseh povsod po svetu.

Vse kitajske manjšine hočejo isto in imajo isti cilj — ozemlje, na katerem prebivajo, naj postane avtonomna pokrajina, nekako po vzorcu, katerega so postavili Rusi. V takih avtonomnih pokrajinah bi mogle manjšinske skupine uživati pravico, da se poslužujejo svojega lastnega jezika in uprave.

Najvažnejša in najštevilnejša manjšinska skupina so Mongoli, posebno radi tega, ker je zunanja Mongolija postala neodvisna država. Njeno neodvisnost sta priznali Rusija in Kina. Koliko milijonov Mongolov živi na Kitajskem, nikdo natančno ne ve. Toda kolikor jih je, so nezadovoljni, ker ne živijo v strnjeni celoti pod enotno upravo, temveč so razdeljeni na posamezne kitajske pokrajine, ki se nahajajo pod čisto kitajsko upravo.

V vseh slučajih pa so Mongoli potisnjeni v najbolj siromašne kraje in živijo na najbolj neplodni zemlji. Razmere, v katerih živijo, so še mnogo bolj slabe kot one ameriških Indijancev na državnih rezervacijah.

Vsako leto morajo Mongoli odstopiti Kitajcem nove dodatne predele svojega ozemlja. Sem in tja se pripeti, da dobe vsaj minimalno nekaj odškodnine. Toda tudi v takih slučajih je "običajno", da si kitajski uradniki med seboj razdele to "odškodnino", namenjeno Mongolom. Le tu in tam se pripeti, da dobi mongolski knez, poglavar ali vladar del te odškodnine za svoje kvizlinške zasluge, ker je pregovoril svoj narod, da je odšel brez boja in krvoprelitja. Navadni Mongol, človek iz naroda, pa ne dobi ničesar v nobenem slučaju.

Mongoli se radi tega morajo postaviti obstoječemu sistemu po robu, ako nočejo poginiti. Njih cilj je, da se oddeli one predele pokrajin Ninghsia, Suiyuan, Chahar in Jehol, v katerih prebivajo strnjene mase mongolskega naroda, od provinc in jih spoji z zahodnim delom Mongolije, kjer tudi prebivajo mongolska plemena. Na ta način bi nastala narodnostno precej čista mongolska pokrajina, ki bi mogla obstojati pod imenom "notranja" Mongolija.

Poseben poudarek daje tem zahtevam dejstvo, da stoje na mejah teh mongolskih predelov Kine povsod komunisti, ki so organizirali samostojne upravne oblasti. To pa daje mongolskim princem misliti, kajti jasno je, da bodo komunisti imeli lahko pot, ako principi sami ne prevzamejo vodstva v borbi za to zahtevo. Narod bi jih zavrgel in sam nadaljeval odpor in borbo.

Važnost tega problema poudarja tudi dejstvo, da se mongolski življenjski razteza na nekaterih pokrajinah tudi v kitajski Turkestan, pokrajino Sinkjang, katere držijo Kitajci le s težavo, ker je komaj približno 10 odstotkov. Poleg Mongolcev in Kitajcev prebivajo v Sinkjangu različna turška plemena, ki so v večini in so isti narod kot oni, ki živi v Sovjetski uniji kot popolnoma avtonomna kulturna in administrativna skupina.

Mongolski predeli Kine in Sinkjanga pa meje s svojo strani na Tibet, ki je precej sličen Mongoliji. Na vsem tem pasu ozemlja, kjer živijo te manjšinske skupine, je malo Kitajcev, ki zveze med temi deželami in narodi nikjer ne pretrgajo. Vplivi iz enega predela v drugega se širijo brez zaprek.

Mongolski delegat, ki je govoril na seji ustavodajne skupščine, se je izražal zmerno in vljudno, in je v nekem odboru le zahteval, da se "prouči mongolske in tibetanske rasne probleme", toda vsakdo je uganil, za kaj gre. Kako silna napetost vlada v tej zadevi, in kako opasno je za kitajsko notranjo in zunanjo politiko, se je pokazalo, ko je kitajska večina v ustavodajni skupščini z velikanskim hrupom protestirala proti temu predlogu. Toda Mongoli se niso uklonili in se s tem pokazali, da ne verjamejo v politično vrednost oborožene premoči.

UREDNIKOVA POŠTA

Zahvala darovateljem

Cleveland, O. — Še v poletju je Joseph Babnik, 1023 E. 72 Str., Cleveland, Ohio, prejel uradno prošnjo od svojega brata, Melhijor Babnika, ekonoma v državnem dekliskem zavodu v Mariboru, da bi se dekletom, tedaj po številu 38, pomagalo nabaviti boljše obleke, katere so zelo potrebne. Pismo je izročil Progresivnim Slovenkam, krožek št. 2, ki so se tudi za stvar zavezale in z Mr. Jos. Babnikom vred nabrale spodaj omenjeno vsoto.

Za zbrani denar se je nakupilo blaga in potrebščin za šivanje oblek in se je vse skupaj poslalo na državni dekliski zavod v Mariboru.

Tem potom bodi izrečena prisrčna zahvala vsem darovalcem in denarju, ki so prispevali, kot je tukaj navedeno. Dekleta v temu zavodu bodo gotovo zelo hvaležna vsem društvom in posameznikom, ki ste omogočili s prispevki nakupiti blago. Obleke si bodo dekleta sama delala.

Za obleke za dekleta v tem zavodu so prispevali sledeči: Progresivne Slovenke, krožek št. 2, \$27; Društvo "Carniola Tent", št. 1288 T.M. \$25; Napredne Slovenke št. 137 SNPJ \$15; Svobodomiselnice Slovenke št. 2 SDZ \$15; Slovenske Sokolice št. 442 SNPJ \$10; Joseph Babnik, E. 72 St. \$10; Babnik in Mulej, mesto venca za Mrs. F. Tauchar \$5; Joseph Sušnik \$5.

Po \$3: Ivan Babnik in Mici Pečenko.

Po \$2: Joseph Drobnich, Matt Kern, Frank Kostrevc, John Tavcar, Mary Sadar, Lucy Severovich, Mrs. Uršula Mulej, Anna Ebervein, Amalija Božeglav, Anna Filipič.

Po \$1: Frank Jazbec, Frank Krnc, Victor Klinc, Leopold Simončič, Frank Smole, Frank Udovč, Frank Shifer, Rose Jurman, Josie Tratnik, Sofia Colarich, Helen Mikuš, Anna Eršate, Frances Legat, Cecilija Šubel.

Skupaj se je nabralo \$152.00, za katero vsoto se je kupilo blaga za obleke in plačalo poštnino, tako da ni nič preostanka. Blago je bilo odposlano 12. in 19. novembra 1946 na gornji naslov.

Uršula Mulej.

Po naših udrihajo, krivce pa zakrivajo

Cleveland, Ohio. — Da, tako nalogo so si nekateri naši šentklastski gospodje nazvali. Še ob opazki glede pošiljanja raznih predmetov potrebnim v domovini, so se tako nepošteno obregli, češ, da ima jugoslovanska vlada monopol in zato morajo prejemniki teh dobrot plačati visoke carine. A kaj pa glede paketov, katerih niso naši v domovini sploh prejeli, a so ista bila poslana iz Amerike, pa jih tudi sploh jugoslovanska vlada niti videla ni? Kaj šele, tega niti ni bilo vredno omenjati, da so fašisti v Italiji, oziroma v Trstu pakete pokradli in na črnem trgu prodali vsebinsko!

Kot vse izgleda, je sveta naloga nekaterih pobožnjakov grajati in poniževati vse, kar je ljudskega, samo tisto je pravilno in samo tisto je vredno zagovora, kar je "kraljevskega". Pa ne da bi kdo mislil, da jim je "nebeško kraljestvo" tako pri srcu! Kaj šele, oni si jemljejo "posvetno kraljestvo", "nebeškega" pa nudijo svojim podanikom.

Ko bi se vsi naši "ta brihtni" zavzeli, da bi pisali in priporočali narodu tisto, kar jim pravi srce! Kaj šele, oni si pravično srce narekuje, bi bilo zelo lepo na svetu. Ne bi bilo treba početi naših fantov na

bojne poljane, da bi jih pojili z krvi. Mesto, da bi za kulisami delali načrte in podpihovali sebičneže in narodu škodljive osebnosti, naj bi se postavili v odprt boj proti njim. Odločno naj bi se izrekli za pomoč ubogemu, zatiranemu narodu, pa bi potem tudi oni sami uživali podporo in zaupanje mas, ki bi jim sledile. Kdaj neki se bodo toliko "zbrihtali", da bodo sprevideli, da morajo biti z ljudstvom, če sami hočejo živeti od ljudstva? S tiranijo in preganjanjem ne bodo ničesar opravili. Je že narava taka, da človek odklanja tistega in tisto, kar se mu vsiljuje. Morda za nekaj časa se potrpi, pa tudi sv. Joba je nekoč minila potrpežljivost. Na misel mi pride majhna zgodba o solncu in hudi sapi. Solnce in sapa sta imela stavbo kdo bo prej pripravi moškega do tega, da si bo slekel suknjo. Sapa je začela pihati, pihala in vrtila je na vso moč, bolj ko je pihala, bolj se je moški stiskal in ovijal v suknjo. Vse prizadevanje sape, da bi spravila suknjo iz njega, je bilo zastoj. Potem pa posije solnce — začelo je greti, postalo je toplo, potem čedalje bolj gorko in kmalu si je mož sam slekel suknjo. Tako je brez kakšnega posebnega napora solnce zmagalo.

Nekako tako je bilo v Jugoslaviji. Leta in leta je bil narod zatiran. A napačila je ura, zasijalo je solnce in pokazalo se je drugo vreme. Kot en mož se je ljudstvo dvignilo in tiranski elementi so jo popihali iz dežele kot kafe, ker je postalo prevroče zanje.

Še vedno je veliko naših ljudi v begunstvu na Koroskem in v Italiji. Zakaj se potikajo kot brezdomci, ko bi vendar lahko živeli doma na svoji zemlji? Niso to vsi izdajalci, pač pa najbrže se skoro z gotovostjo lahko reče, da so bili v pretežni večini zapeljani in napačno informirani so sledili škodoželjnemu v tujino. Da napravijo ničvrednečji še večjo zmedo, ker sami imajo kosmate vesti, servirajo jim nevednežem vsakovrstno lažljivo propagando o nezaslišanem terorju v "komunistični" Jugoslaviji. To je razvidno iz pisma, ki od tamkaj prihaja. Pišejo tudi taki, ki so končno sprevideli resnico in se vrnili domov. Ker so imeli čisto vest, se jim ni ničesar žalega storilo, ko so prispeli domov. Zakaj se ne bi obrnili pozornost na te brezdomce in jim povedali resnico o položaju v Jugoslaviji? Zakaj je tudi med ameriški Slovenci nekaj brezvestnežev, ki niso veseli če ne delajo neke razdora?

Tisti, ki hodite okrog po hišah, in govorite, da se v Jugoslaviji zatira vero, ali kaj pomislite, če govorite resnico? Ni kršansko, da tako obrekujete svoje, ki sami pišejo, da uživajo svobodo verskega prepričanja. Kakšno zlo pa je to, da je cerkev ločena od države? Mar nimamo ravno to v Ameriki? Pa da ni veronauk obvezen predmet v šolah, pravijo. Saj tudi tukaj ni po javnih šolah! Ali naj pa se zato reče, da je vera prepovedana? Star slovenski rek je: "Gospodu dajte kar je gospodovega, cesarju pa kar je cesarjevega". Torej, ko hodi otrok v ljudsko šolo, naj se mu da prilika, da si bo pridobil znanja do boljšega življenja, veronauk pa se mu naj vcepi z lepim vzgledom in učenjem doma pri starših in v cerkvi, ki je namenjena izključno za to svrhu. Ni vse, če hodi otrok v šolo, kjer visijo svete podobice na stenah, in se mu vsiljuje veronauk, ko pa doma vidi in sliši vse drugo kot pa dobro. Krščanstvo življenje doma izoblikuje značaj otroka, in kjer ga doma starši ne izoblikujejo, ga otrok tudi ne bodo vcepili v

VRSTO SLUŽBE

PREKOMORSKO PREDELJE

izrecno Japonska in Korea

Vi še vedno lahko izpolnite te listke v Redni Armadi

Ako se vpišete v redno armado za tri leta imate še vedno dve važni prednosti:

Izberete si lahko katerokoli vrsto službovanja, katere službena kvota je še odprta. Lahko se tudi prijavite za službovanje v gotovih predelih preko morja, ki imajo še odprte zadnje kvote.

Nova višja plača, izobrazba, vežbanje, izkušnje, potovanje, vse to je del modernega vojaškega življenja. Oskrbite si podatke pri vašem U. S. Army Recruiting Station. VAŠA REDNA ARMADA SLUŽI LJUDSTVU IN ČLOVEŠTVU V VOJNI IN V MIRU.

ROOM 109 — OLD POSTOFFICE BLDG. CLEVELAND, OHIO

glavo. In tudi ne v šolah, kjer je veronauk obvezen.

Namesto, torej, da bi se delali zlasti tukaj v Ameriki razdor med Slovenci, ki hočejo narodu v domovini vsaj trohico boljšega življenja kot pa ga je bil deležen do sedaj, naj bi se vse stranke podvzale in začele

Slovo opolnoči

Ljubljana je tiha ko grob. Le tu pa tam preseka nočno tiho eksplozija puške ali mine na bloku, kje za Šiško ali tam proti Posavju. Nato zažari blokovo obzorje, kakor utrinek sveče na velikem grobu, in spet umre v temo. Redkeje, a ostreje razbije nočno tišino glas zbrojevke, ki se oglasi z Golovca ali še dalje tam izza Barja. To pa ni več klic iz groba, ni več utrinek mrliške sveče, to je vrisk fanta iz taljave, ki hodi k ljubici v vas. Veliko srce ljubljansko, zajeto v žični plot, otrpne ob utrinku bloka, ob pozdravu z Golovca pa za trenutek popolnoma obstane, da bi se potem razletelo na vse strani, od koder vriska njegov veliki fant.

To je ena noč izmed tisoč noči...

V temo ene tako noči ždi velika, križasta rakev, stavba ljubljanskega sodišča. Na njenem zadnjem koncu meji temnejše kakor noč vrsta majhnih zamreženih oken. Levi trakt tega črne kriza je razsvetljen. Pet ali šest okenc je v drugem nadstropju, ki brle v noč.

To je trakt mrtvaških celic vojaškega sodišča, mrtvašnica Robertija, Gambare, Graziolija. Sirok hodnik je bohotno razsvetljen, pet mrtvih duri lomi v enakih presledkih svetlo steno, iz teh mrtvih duri pa zeva svetloba skozi štirogate linije na hodnik. Ko da bi neke pošastne sveče svetila štirim, petim mrtvaškim odrom. Komu neki svetilijo ti grozotni svečniki ob uri tej?

Nakljub razsvetljavi je v tem bloku vendar tiše kakor v sosednih traktih, kjer je v nerazsvetljenih celicah natlačenih na stotine jetnikov. Vojaška straža je zadremala na enem koncu, jetniška straža pa na drugem koncu hodnika, kjer sanjata o toplem soncu in vročem vinu Kalabrije.

V franciškanski cerkvi bije ura polnoči. Monotoni odmev zvona se izgubi nad strehami ujetega mesta. Še težak, kratak molk, nato se začujejo kratki koraki iz prve celice, kajti celica meri vsega le pet korakov. Koj nato odgovorijo enaki koraki iz druge celice. Iz tretje pa se začuje najprej škrip železne postelje, potem prestopijo po tleh tudi tam enake, težke stopinje. Tri celice so že žive, le dve sta še mrtvi, tihi. Iz četrte se začuje kmalu nato kratek, a mučen vzdih. V teh štirih celicah se nahajajo štirje jetniki, štirje partizani, obsojeni pred osmimi dnevi na smrt od vojaškega sodišča. Advokati so v

z aktivno kampanjo, da se čim prej spravi ves jugoslovanski narod domov pod en prapor. Tam si naj sami uredijo svoje življenje in kot znamenja kažejo, so na dobri poti do boljšega življenja, kot pa so ga kdaj imeli v svojem življenju.

Louis Pir.

"Janez, ali si oženjen?"

"Sem, Jože!" odgovori druga celica.

"Ali imaš otroke, Janez?"

"Imam."

"Koliko pa?" spet vprašuje. Čudno je, vsako besedo, vsak odgovor je treba izvelič iz človeka ob tej uri.

"Sedem otrok, Jože!"

Prva celica za hip osupne, sedem otrok, to je velika stvar! Potem si opomne in reče nazaj:

"Sedem otrok, to je huda reč! Ali imaš koga, ki bo zanje skrbel, Janez?"

"Brata so mi italijanski fašisti ubili, sestra je zaprta v Italiji. Huda stvar je to..."

Prva celica, ki je — kakor polobno, najsmelejša, spet osupne, potem išče izhoda iz mučne ga položaja. "Tone, ali si ti tudi oženjen?" vpraša v tretjo celico.

"Jože, seveda sem, toda moja žena je lepa."

"Lepa, praviš," pomisli prva celica.

"Lepa," poudari še enkrat tretja celica. V njenem glasu se je razločil sočen zvok srca, ki je zapelo ob tej težki uri, kakor da bi bilo svobodno.

Molk, ki je nato spet nastal, je zmotil le nov, odsoten vzdih iz četrte celice. Ali kakor da bi tam odmeval prihajal kdo ve o kod, so ga prve tri celice skušale preslišati.

"Francetu je hudo," je rekel Janez, nato pa topotnil z okovano nogo ob tla, ko da bi hotel pregnati puste misli.

Podobno je bilo, da je tudi Jo-

žeta v prvi celici hotelo ganiti, kajti z močnim glasom, ne oziraje se na stražo na hodniku, je vprašal z glasom, kakor da bi molil, tovariša s sedmimi otroki:

"Janez, ali ti je kaj žal?..." "Meni, Jože! Mi ni bilo nikoli in mi nikoli ne bo..." je odgovoril Janezov glas, trd kakor kletev.

Takrat se je jela prebujati straža.

"Srečno, tovariši!" je takrat bruhnilo iz celice za blazne. Jetnikovo srce ni imelo več prostora v tesni celici in je skozi linico kriknilo tovarišem zadnji pozdrav.

Prihodnje jutro so odpeljali v Gramozno jamo na ljubljanskem polju štiri na smrt obsojene partizane...

Novi uradniki

"CARNIOLA HIVE" ST. 493 TM

Sledeče uradnice so bile izvoljene pri društvu "Carniola Hive," št. 493 TM za prihodnje leto: Bivša predsednica Mary Bolta, predsednica Josephine Stwan, podpredsednica Christine Glaven, duhovna voditeljica Mary Tekaučič, rediteljica Pauline Zigman, vratarica Mary Mahne, stražnica Mary Petschauer, zapisničarka Julia Brezovar, tajnica Pauline Debevec, 1110 E. 72 St., EN 8254; nadzornice: Frances Tavcar, Jean Paik in Ursula Unetič, zastopnice: za Klub društev SND Julia Brezovar in Josephine Stwan, za konferenco SND Frances Tavcar, za Klub društev sv. Vida Mary Vesel in Julia Brezovar. Seje se vrše vsako prvo sredo v mesecu v Slovenskem narodnem domu soba št. 1, ob 7.30 uri.

DRUŠTVO NAPREDEK

Na letni seji društva Napredka št. 132 ABZ so bili izvoljeni sledeči uradniki za leto 1947: Predsednik John Tanko st., podpredsednik Joseph Svetin ml., tajnik John Cecelič, blagajničarka Adalyne B. Cecelič, zapisničarka Frank Sešek, nadzorni odbor: Edward Zivkovič, pred. Frank Zivkovič in Stanley Potun, zastopnika za Klub društev Slov. društvenega doma Frank Segulin in Louis Godec. Seje se bodo odslej vršile vsak drugi četrtak v mesecu mesto vsako drugo nedeljo.

PODR. ŠT. 3 SMZ

Podr. št. 3 SMZ je izvolila sledeče uradnike za prihodnje leto: Predsednik Chas. Benevol, podpredsednik John Lukanc, tajnik Martin Valetich, 15331 Glencoe Rd., KE 6433, blagajnik Andrew Maček, zapisničkar Joseph Hočvar, nadzorni odbor: James Kastelec, Jack Janc in Frank Videmšek, zastopnik na konferenco Slov. doma na Holmes Ave. James Kastelec, za Federacijo SMZ Chas. Benevol, namestnik Frank Videmšek, agitorja in za atletiko Andrew Maček in Chas. Benevol. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob treh popoldne v Slov. domu na Holmes Ave.

Društvo "Kras" št. 8 SDZ

Društvo "Kras" št. 8 SDZ je na svoji letni seji izvolilo sledeče uradnike za leto 1947: Predsednik Louis Jerkich, podpredsednik Joško Penko, tajnica Jennie Koželj, 637 E. 156 St., LI 3590, zapisničkar John Kapel, blagajničarka Jennie Kapel, nadzorni odbor: Joe Koporec, predsednik, Martha Batich in Michael I. Lah; zdravniki: Dr. Skur, dr. Perme, dr. Opaskar, dr. Rotar. Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu v Slov. domu na Holmes Ave. ob 2. uri popoldne.

Prispevajte za otroško bolnico, ne besedi! Prispevajte za otroško bolnico v Sloveniji!

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

★

J. METELKO, O. D.

6417 St. Clair Avenue

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

CARL SPRETNAK

FOOD MARKET

1209 Norwood Road

GROCERIJA IN MESNICA

Se priporočamo, da si nakupite prvovrstno groc-
erijo in meso pri nas, da boste obhajali praznike dobro.

ANTON KOREN

4304 St. Clair Ave.

GOSTILNA

Vesele božične praznike s željo, da bi novo leto
prineslo novo življenje, želimo vsem!

Vljudna postrežba—najboljša pijača in jedila—
prijazna družba.

CHARLES & OLGA SLAPNIK

Cvetličarna

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

6026 St. Clair Avenue

EXpress 2134

Razveselite vašo mater, sestro ali dekle za Božič z
lepim cvetjem. Pri nas vam bomo postregli s krasnimi
cvetlicami v lončkih, šopki in corsages.

Se priporočamo za obisk.

ANTON PRIMC

985 Addison Road

HEnderson 0160

Grocerija

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Ferdo Godina:

KOSTJA

Nedelja je. Čeprav so na nebu težki oblaki in vsak čas pričakujemo, da bo začelo deževati, je lepo. Po ulicah danes ni slišali ne voz ne avtomobilov. Redki ljudje postajajo po ulici. Najbrž so se namenili na sprehod in zdaj ugibajo, ali bi se vrnili ali pa zavili drugam, kjer bi lepše preživeli nedeljski popoldan.

Zdi se mi, da je danes prva nedelja po vojni, da se počutim tako, kakor sem si toliko in tolikokrat želel. Mir je povsod, jaz pa sedim v topli sobi sam in z mano so knjige in na mizi cigarete. Zdi se mi, da vse to presega moje želje, da je vse to zame preveč.

Na balkonu, nad štirioglatim temnim dvoriščem, igra sosedovo dekle na harmoniko. Fantje sedi poleg nje, in trdno vem, da so njune želje v teh trenutkih tisto, kar je v človeku najlepšega. Vem, da so ob žametnih zvokih harmonike njeni gibčni prsti njemu najbolj priljubljeni stvar na svetu, da so njene oči zasanjane v tisti svet, v katerem kraljuje on.

Ko je dekle zaigralo pesem o "golobčku in golobički beli" sem utrpnil. Odložil sem knjigo, legel na divan in si prižgal cigareto. Takrat sem prisluhnil nekemu drugemu utripu življenja. Saj vse lepe pesmi obujajo spomine, vesele ali žalostne, zagrižejo se v dušo in se od nje ne dajo ločiti. Ko bosta fant in dekle v poznejših letih slišala to pesem, ali jo bo celo zaigral njun otrok, se bosta nemara spomnila današnjega nedeljskega popoldneva. Jaz pa sem se v tem trenutku spomnil na nekoga drugega. Spomnil sem se na Kostjo.

Tudi Kostja je znal pesem o "Golobčku," toda njega je bilo treba vedno prositi, da zapoje to čudežno popevko. Nikoli nisem slišal, da bi pel kako drugo pesem. O golobčku pa je pel tiho, nežno, lepo.

Tja v dalj' mi poleti beli golobček moj,
tja v dalj, kjer po meni se joka deklič moj.
Rahlo s kljunčkom potrkaj na okence
in s kljunčkom obriši ji solzice.

Bilo je to navadno ob jesenskih večerih leta 1942. Taborišče naše čete je bilo na Pugledu nad Lipoglavom. Zakurili smo ogenj ne daleč od kuhinje in položili okrog njega štiri drogove. Tu smo sedeli, si pripovedovali o borbah in o svojcih ter smo peli. Ko pa je le kazalo, smo preprosil Kostjo, da nam je zapel tisto o golobčku. Pel je in nenehoma gledal v prasketajoči ogenj in zibal s koleno. Tudi ko sem ga pozneje gledal mrtvega, se mi je zdelo, da so njegove mrtve oči zrle v ogenj in da so bile mrzle ustnice pripravljene zopet na pesem. Vedno se mi je zdelo, da je Kostja pravkar zapustil mehke materine blazine in čiste, velike sobe. Mogoče je čutil tudi sam, kajti vedno je hotel biti tak, kakršni smo bili mi drugi. Če je bil dežurni, si je obesil dolgo francosko puško na ramena, za pas pa bombe. Bil je pri vsej svoji mladosti ljubka prikazen. Zgodilo pa se je, da so v Podlipoglav prišli z oklopnikom Italijani in beli. V taborišču je v prvem hipu zavladal preplah; blede lica, nervozno iskanje pušk, pripravljanje nahrbtnikov. Toda to le za trenutek. Komandir Miki je ostro razdelil četo v dva dela. Polovico nas je poslal v zasedo nad Lipoglav, če bi sovražnik hotel v hrib; polovica pa je šla z njim proti Podlipoglavu, da bi sovražnika presenetila v vasi. Ko se je Miki spuščal s svojo vojsko navzdol po hribu, je zadaj za njimi capljali mali Kostja. Tisti popoldan je minil za nas srečno. Miki je napadel Italijane

in bele kar v vasi. Oklopnik je komaj ušel iz vasi. Toda v trenutku je bil ves Pugled poln čudne novice. Kostja je ustrelil Italijana in zdaj joka.

V nas se je prebudilo prav posebno čustvo. Res, da smo se Kostji smejali, vendar si mogel na slehernem obrazu zaslediti senco tiste meje v človeku, čez katero smo morali stopiti, kajti ubijali so nas, požigali domove, uničevali vse, kar se je dalo uničiti. In tu pri Kostji, ki je jokal, se je pojavilo nekaj, kar se je skrivalo v nas vseh... V taborišču nismo več govorili o borbi kot po navadi, čeprav so prinašali posamezniki puške, pištole in obleko. Govorili smo samo o Kostji. In Kostja je končno res prišel. Prišel je ves objokan in skrušen; v rokah je nosil okrvavljen italijanski šlem, na rami mu je nerodno visela dolga puška. Okrog njega je nastala gruča. Smejali so se; nekateri so pregledovali preluknjan in okrvavljen šlem, drugi so silili v Kostjo.

"Prvi je bil," se nas je otepal nejevoljen. Oči je imel polne solz.

Ko se je v taborišču hrup nekoliko polegel, je Kostja sedel pod svoj šotor. Nisem si mogel kaj, da ne bi nenadoma stopil k njemu in se z njim pogovoril o tem, kar je tako nenadoma nastalo v našem življenju, ki je bilo prepojeno res z eno samo željo po svobodi. In med ta drevesa, kjer je stalo deset, petnajst šotorov, in kjer se je dim pošastno vil okrog smreke med veje, smo živeli življenje, o kakršnem nismo mogli niti sanjati v rani mladosti. In vendar se nismo čudili ničemu, ne ognju ne gozdom ne krvi, ničemu, kar smo srečavali na tej svoji

poti. Mali Kostja je bil le daljni odsev vsega, za čemer smo v resnici stremeli. Ko sem sedel poleg njega, sem videl takoj njegovo nejevoljo, da sem prišel.

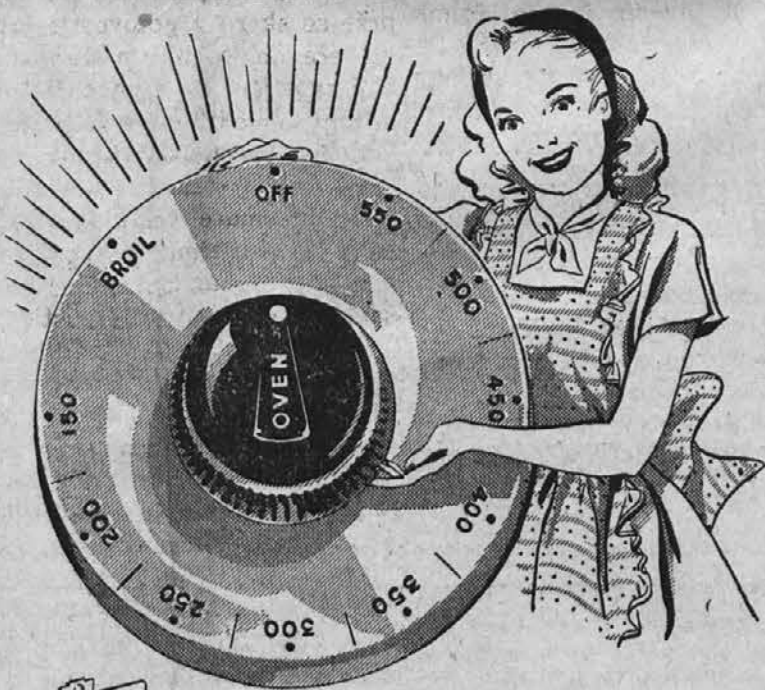
"Uničili nas bodo, če ne bomo mi tokli njih," sem mu rekel, čeprav mi je bilo takoj žal, da sem mu sploh kaj dejal, kajti žile na sencih so mu izstopile.

"Prvi je bil," je bruhnil iz sebe, jezen vstal, si obrisal solze in šel stran.

Nekaj mesecev pozneje smo napadali Pleterje. Kostja je tam padel. Lep je bil celo po smrti. Lasje so mu padali na travo, usta je imel nalahno odprta, da so se mu videli sprednji zobje. Zdelo se mi je, da se je zopet pripravil na pesem. Pod njim je bila kri. Zdaj, ko je njegova lastna kri pojila zemljo, Kostja ni jokal. Samo smehljaj se je in nas v smehljanju za vedno zapustil.

Danes, ko je nedelja in ko so začele drobne kaplje škropiti po strehah in po ulicah, sem se spomnil Kostje. Spomnila me je nanj otožna pesem o "golobčku in golobički beli," ki jo zunaj končuje dekle v hrepenju po sreči, po vsem tistem lepem, po čemer smo hrepeneli nekč pri ognjih in kar nam je umel naš mali Kostja s tako močjo obuditi v dušah. Zdaj Kostje ni več, prišlo pa je tisto, o čemer je sanjal on. Po hribih, dolinah, po ulicah, v sobah, povsod je toplo vzdusje, in tople kaplje, ki padajo izpod jesenskega neba, bijejo na strehe in dopolnjujejo to ubranost in pesem o "golobčku" plava z našega dvorišča v gozdove, čez vasi in tudi čez tihe, nepozabne grobove, v katerih enim spi tudi naš nepozabni mali Kostja.

V človečanski namen, za otroško bolnico v Sloveniji, lahko oddaste vaš namenjeni delež tudi v uradu "Enakopravnosti."

TAKOLE SE

odstrani ugibanje pri kuhi

Tako je prav, moderni avtomatični električni štedilnik zares odstrani vsako ugibanje pri kuhi.

Vse, kar je vam treba, je, da gumbe nastavite na pravilen čas za kuhanje in za temperaturo—in vaša pečica bo storila ostalo. Avtomatične kontrole za čas in temperaturo sledijo vašemu receptu natančno.

Ni nobene sitnosti in skrbi... nobene potrate časa, dela in jedi. Rabite enak recept pravilno, in dobili boste vsakokrat tiste enake zanesljive rezultate.

Torej, računajte na to, da si čim preje nabavite avtomatični električni štedilnik. Hitreje, ko napravite za to načrt, hitreje ga boste imeli.

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem
posestnikom in prijateljem želi

MIKE JALOVEC

6424 Spilker Ave.

GOSTILNA

MR. IN MRS. ANTON SVETE

1184 East 60 St. — HE 4813

DELIKATESNA TRGOVINA

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želimo vsem!

Našim cenjenim odjemalcem se iskreno zahvaljujemo
za naklonjenost in se priporočamo za naprej!

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

GEO. KOVAČIČ

Brivnica

6314 St. Clair Avenue

v Hrvatskem domu

Se zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost in se
priporočamo za v bodoče.

FRANK TONY CAFE

1259 Marquette Ave., EX. 0267

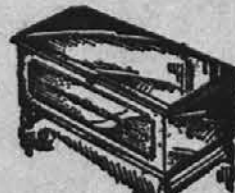
Zahvaljujemo se za dosedanje naklonjenost ter se pri-
poročamo za poset v bodoče. Našim gostom vedno po-
strežemo prvovrstno z najboljšim pivom, žganjem in
vinom ter prigrizkom.

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želimo vsem!

OHIO FURNITURE & MUSIC
COMPANY

6321-23 St. Clair Avenue

ENdicott 5016

Želimo vsem vesele božične praznike in
srečno novo leto!

ANDREW RUZIK

6704 ST. CLAIR AVENUE

Brivnica

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

MR. & MRS. JOHN SIMONČIČ

6524 St. Clair Avenue

GOSTILNA

Se zahvaljujemo vsem za dosedanje obiske ter se
priporočamo za v bodoče. Postregli bomo z dobrim
pivom, žganjem in vinom ter prigrizkom. Po naročilu
vam pripravimo tudi večerjo.

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

PREŽIHOV VORANC: JAMNICA ROMAN SOSESKE

Spisan leta 1941. tik pred razpadom stare Jugoslavije

(Nadaljevanje)

Munkina ju je pobožala po glavicah in rekla:

"Le pridni bodita, kadar bosta odrasli, pa lahko k naši hiši prideta kruh služiti. To bo lepo."

Deklici sta kmetico zamaknjeni gledali, ko da bi se pred njima odpiral neznani raj. Preden je Pernatovka izginila s sejmšča, je še zaklicala proti vozu:

"Kadar boste imeli kako delo, mi pa le povejte, saj rada pridem!"

Obdarovani so bili že vsi reveži in tudi Matejev Terc je že nosil kruh pod pazduho, ko je Munk zagledal Vohneta, ki se je še vedno obotavljal pri pokopališkem zidu. Stari tesač se je očitno boril sam s seboj, ali naj tudi on pristopi k obdaritvi ali ne. Munk je to uganil, nekoliko pomislil, potem pa ga je poklical k vozu:

"Hej Vohnet, le sem, le sem, kaj se boš obiral!"

Starec se je počasi približal vozu, ne da bi se upal ozreti; mislil je, da so vse oči radovednih vaščanov uprte vanj. Pot, ki jo je danes nastopil, je bila zares bridka in malo je manjkalo, da se mu ni stegnilo pred očmi.

"Tu imaš, Vohnet, saj sva včasih še skupaj fantovala. Samo da si ti nekoliko starejši od mene," je dejal Munk in mu porinil v naročje cel hleb kruha.

"A tako!" se je zavzel novi berač in otrl solzo v oči. Več ni mogel spraviti iz sebe.

Munku je bilo še nekaj drugega na jeziku, toda ko je videl pred seboj sključenega prijatelja iz mladih let, je rajši molčal in si mislil: Saj je mož tako dovolj kaznovan, kaj bi mu še zdaj oponašal njegov grunt!

Ko je tudi Vohnet kot zadnji berač izginil s sejmšča in

so bili obdarovani že vsi siromaki, je ostal na vozu še vedno cel hleb kruha. Munka sta se spogledala, toda ravno v tem trenutku se je na pokopališkem pragu pokazala mežnarica Treza. Mož in žena sta si pokimala in ko je Treza odšla proti mežnariji, je Munkinja vzela hleb in ga odnesla za njo. V Jamnici je že od nekdaj bila navada, da pri obdaritvah revežev tudi mežnarjeve hiše niso pozabili.

Komaj pa je Munkinja izginila med hišami, ki so jo priobantili iz cerkve ključar Mudaf:

"Ti prekleta baba ti! Ali ste videli Ajto? Kam je šla Ajta? Z oltarja sv. Florijana sta izginili dve sveči..."

In ne da bi čakal odgovora, jo je ucvrl okrog pokopališča za tatico. Vendar Ajte že nikjer ni bilo...

Drugo poglavje

Jamnčani so se pripravljali na lepo nedeljo, ki so jo vsako leto obhajali drugo nedeljo meseca julija. Jamniške lepe nedelje so bile znane daleč naokoli po svojih velikih in mogočnih slovesnostih, združenih s postavljanjem mlajev, streljanjem, godbami in veseljami, ki so včasih trajale po več dni zaporedoma. Med svetovno vojno je obhajanje jamniških lepih nedelj seveda prenehalo in tudi po vojni jih iz raznih vzrokov še niso mogli obhajati na nekdanji slovesen način. Predvsem ni bilo mogoče dobiti smodnika za mežnarje. In tudi ljudje so postali tako samosvoji, da jih je bilo težko spraviti skupaj, posebno pa k takim rečem.

Letos pa se je obetala povrnitev k starim časom. Razmere so se kolikor toliko ustalile in

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM INDOOR—OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov

Tubes, Radios, Rec. Players

Vse delo jamčno

Zakrajsek Funeral Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

Velika izbira krasnih predmetov za božična darila si lahko nabavite pri OBLAK FURNITURE

6612 ST. CLAIR AVE.

Pri nas imamo tudi lepe praktične stenske koledarje. Pridite in vprašajte za koledar.

Mi imamo najbolj krasno izbero ZAVES, PREGRIJAL ZA POSTELJE IN PREPROGE ZA KOPALNICE

Izplačalo se vam bo napraviti vaše nakupe za božična darila pri nas. Polzejte kako lahko dobite pri nas Nylon nogavice brezplačno.

Parkwood Home Furnishings
7110 St. Clair Ave. ENdicott 0511

Jennie Hrovat

denarja je bilo več kakor kdaj koli. Cene kmetičkim pridelkom so se kar vrtočljivo dvigale, posebno pa cene lesu, ki ga je v Jamnici bilo še vedno dovolj navzlic posekam, ki so kazile gozd nato okolico. Razen tega je razvrednotenje starega avstrijskega denarja v splošnem kmete rešilo dolgovi, da so zopet lažje dihal. Nekatere je to razvrednotenje sicer zadelo, zlasti tiste, ki starih avstrijskih kron niso hoteli prinesiti k žigosanju v upanju, da se bo Avstrija prej ali slej spet postavila na noge. Senčna stran so bile seveda tudi visoke cene v trgovinah, nič manj pa nova državna meja, ki je kmetom in prekupčevalcem zaprla sejme po sosednji koroški deželi, kjer so bile cene živini še mnogo višje kakor to stran meje. Vendar so se razmere v splošnem mnogo zboljšale in prišel je čas, ko so se ljudje pričeli razen za vsakdanje brigati tudi še za druge reči. Na bajtarje, razne majhne fretarje in na delavce, ki so hodili v lesove in tovarno v sosednje Dobrije in ki so kleti draginjo, se kmete niso mnogo ozirali; trdili so, da ima ves svet denar, če ga ima kmet...

Jamniške lepe nedelje so se že od nekdaj odlikovale po postavljanju zelo visokih mlajev. V jamniških globačah so rastle neznansko visoke smreke, ki jih je drugod bilo težko najti. Najlepša drevesa je imel poleg grofa v svojih gozdovih Munk. In ravno Munk je za letošnji praznik dal za mlaj najvišjo smreko, kar jih je imel v gozdovih svojih dveh kmetij.

Fantje so organizirali streljanje; Permanov Ahac iz Drajne in Munkov Anza iz Hoj sta prevzela vodstvo. Cel teden sta

AKO JE KAJ NAROBE Z VAŠIM

PRALNIM STROJEM.
pokličite

IVanhoe 1936

MEZGET

WASHER SERVICE

19517 SHAWNEE AVE.

Popravimo in prenovimo

pralne stroje vseh izdelkov

Delo je jamčno in zadovoljivo.

Pridemo iskati in nazaj

pripeljemo na dom.

PAZITE NA OTVORITEV

EAMER'S OPEN KITCHEN

742 E. 185 ST. — Fina jedila; izvrstna postrežba

ERICH RADIO

POPULARNI ODDELEK PLOŠČ-SVETOVNO ZNANI, POPULARNIH IN KLASIČNIH Popravimo radio aparate, kombinacijske aparate in stroje za igranje plošče, vseh izdelkov. — 15 let posluje v Clevelandu.

ODPRTO ZVEČER DO 9. URE

8514 HOUGH AVE.

GA 8060

PETRULIS DELICATESSEN

18203 WATERLOO RD. — Odprto od 8. zj. do 9. zv.

Popolna zaloga mesa za sendviče, razne grocerijske potreščine, sir, mehke pijače, sladoled, slaščice, cigare, cigarete in tobak.

Se toplo priporočamo vsem Slovencem za naklonjenost.

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE.

ENdicott 0583

Avtomobil in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.

Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

COLLINWOODSKI URAD:

452 East 152nd Street

Tel: KEmore 3118

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem našim prijateljem in odjemalcem!

Acme Hardware & Appliance Co.

7002 St. Clair Ave. — EN 3880

IZVRŠIMO EKSPERTNA POPRAVILA NA RADIO

APARATIH IN ELEKTRIČNIH PREDMETIH

Pri nas si lahko IZPOSODITE stroje za odmakanje

stenskega papirja, ugraditi in čistiti pode

Med trijačenjem so z dvema paroma konj pripeljali v Jamnico posekani mlaj. To je bil prvi velikan. Meril je dva in petdeset metrov in je bil torej za štiri metre višji od jamniškega zvonika. Tako visokega mlaja niso pomnili niti najstarejši občani.

(Dalje prihodnjico)

ALI SLABO SLIŠITE?

Pridite k nam in poskusite brezplačno novi Zenith Radionic pripomoček za sluh.

MANDEL DRUG

15702 Waterloo Rd.
slovenska lekarna

Hišnik

dobi delo za snaženje restavracijskega prostora od 7. do 10. ure zjutraj. Zglasite se v B. & B. RESTAURANT, 788 E. 185th St.

Slovensko dekle

ki ima nekaj znanja o knjigovodstvu, dobi dobro službo v novo ustanovljenem podjetju, kjer bi vršila splošno uradniško delo. Izkušnja ni potrebna. Služba bo odprta okrog 1. feb. v Clevelandu. Pismene ponudbe je poslati na: MR. JOHN E. LOKAR, 76 So. Dawson Ave., Columbus, O.

OSKRBNIKI

za downtown poslopja in mestne tovarne. Dnevno ali nočno delo. Stalno delo—dobre delovne razmere—plača od ure. — Starost omejena na 50 let. Ne prigrisate se ob sobotah.

CLEVELAND ELECTRIC ILLUMINATING CO.
75 Public Square—Soba 901

ZA PREKLADANJE TOVORA

Nickel Plate tovarno skladišče
E. 9th St. in Broadway
Plača 93½c na uro
Čas in pol za nad 8-ur
Zglasite se pri
Mr. George J. Wulff
Nickel Plate R.R. Co.
E. 9th & Broadway

Išče se moške za TOVARNIŠKE DELAVCE
INSPEKTORJE
NAKLADALCE

2. in 3. shift

5 dni v tednu

Dobra plača od ure

Stalno delo z 60 let staro družbo

Bishop & Babcock Co.

1285 EAST 49th ST.

POMOČNICE ZA URADNIŠKI LUNČ ROOM

Delajte v čistem, prijetnem ozračju.

Morate biti večji angleščine. Samo čedne, snažne in večje žene v starosti 20. do 35 let se naj prigrisajo.

Plača \$29 za 40 ur dela.

Dobi se obele in uniforme.

Zglasite se pri

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Soba 901

700 Prospect Ave.

GAY INN CAFE

LIQUOR — WINE — BEER

6933 St. Clair Avenue

ENdicott 8811

FRANK & EMILY SVIGEL, lastnika

Zahvaljujemo se za naklonjenost dosedaj in se priporočamo za bodoče.

VSAK PETEK IN SOBOTO IGRA IZBORNA GODBA

Postrežemo z dobrim pivom, vinom in žganjem ter s prigrizkom.

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem Slovencem!

KALISH DEPARTMENT STORE

MODNA TRGOVINA — 7010 ST. CLAIR AVE.

BILL'S SHOE STORE

7008 ST. CLAIR AVENUE

Obuvalo za vso družino

Se priporočamo tudi za v bodoče.

FRANK "TINO" MODIC, JR.

GOSTILNA

6030 St. Clair Avenue

Z najboljšim pivom, vsakovrstnimi žganji, ter do-
brim prigrizkom postrežemo vsem obiskovalcem.

DOMINIK LUŠIN

GASOLINSKA POSTAJA

East 60th in St. Clair Avenue

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

Se priporočamo, da nas obiščete kadar potrebujete
gasolin ali olje za vaš avto.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

MODIC'S CAFE

6201 ST. CLAIR AVENUE

Izvrstno pivo, vino in žganje

WHITE CITY CAFE

623 East 140th Street

Julia in John Sustarsic

Liberty 9837

FISH FRY S VSAK PETEK

GODBA VSAKO SOBOTO

7900 St. Clair Avenue

STEAKS — BARBEQUE RIBS AND

FULL COURSE DINNERS

MARY & JOE SUSTARSIC

5379 St. Clair Avenue

ENdicott 9741

Gostilne

VSAK PETEK, SOBOTO IN NEDELJO IGRA

IZVRSTNA GODBA

Pri nas vedno dobite dobro pivo,

žganje in vino ter okusen prigrizek

Skupno želimo vsem našim gostom

in prijateljem vesele božične in novo-

letne praznike!

Vesele božične praznike, srečno, zdravo novo leto

želim

vsem mojim članicam pri društvih, pri katerih sem

včlanjena; vsem mojim sorodnikom, dobrotnikom,

prijateljem in znancom

MARY BRADAČ

1153 EAST 167th STREET

Kadar je kaj narobe z vašimi vodnimi cevmi, po-

kličite nas. Vedno garantirano delo.

MICHAEL CASSERMAN

Plumbing, Heating and Repairing

18700 Shawnee Avenue

Ivanhoe 3877

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

DR. CARL W. ROTTER

628 East 185th Street

Kenmore 8500

MIŠKO KRANJEC:

ANICA NI MISLILA TAKO

Anica Košir je bila proletar-

ski otrok, toda brez posebne

proletarske zavesti. Vedela je

sicer, da so na svetu med ljud-

mi velike razlike, vedela je celo

o razredih, vendar je živela sa-

ma zase. Tudi pametna je bila

in resna. Imela je lepo knjižni-

co in mnogo brala. Imela je tu-

di precej pomožnih šolskih

knjig. Vse to njeno znanje v na-

trpani prekmurski šoli, kjer so

čepeli otroci treh let v njenem

razredu, ni prišlo do posebnega

izraza. Pač pa je ona sama bila

vsak dan po mnogem pouku teh

otrok skoraj do smrti utrujena.

Medtem ko sta dva razreda pi-

sala, je tretjemu vedno razlaga-

la in tako je bilo skoraj ves

dan. Otroci so sicer znali, poseb-

nega uspeha pa ni mogla imeti.

Upravitelj in žena sta si olajša-

la delo z njo, ko sta ji naprtila,

kolikor se je pač dalo še opravi-

čiti na ta ali oni način.

Leto za letom je Anica prosi-

la za premostitev bližje doma,

zakaj Anica je v bistvu ostala

vedno otrok in si je želela do-

mov, čeprav je bil to pravi pro-

letarski dom s kopjo otrok, ki

jih je mati do zadnjega poraja-

la, blagoslovljena in rodovitna

kakor dobra zemlja. Z najmlaj-

šimi si je bila Anica, vsaj tako

se je zdelo, še komaj v sorod-

stvu. Bili so ji bratje in sestre

le še po imenu. Ne zato, ker jih

ne bi marala, marveč ker so bili

tako malo skupaj. Oče, delavec

v nekem skladišču, je imel Ani-

co prav tako rad, kakor tedaj,

ko je bila še njegov edini otrok.

Prav tako jo je imela rada tudi

mati. In vsi, z otroki vred so

želeli samo eno: da bi Anica bi-

la premeščena kam v bližino

Maribora, da bi pri njih stano-

vala in se od tam vozila v služ-

bo. A kakor nalašč jo je usoda

priklepala na Prekmurje. Ka-

kor začarana je občepela en-

krat za vselej tam, kjer so jo

pošiljali iz sreza v srez. Od ene

meje do druge, in šele počasi ji

je uspelo, da se je premaknila

k Soboti, od koder je vsaj malo

laže kdaj pa kdaj odpotovala z

vlakom v Maribor.

Ko je prišla v Prekmurje, ga

ni sovražila. Ko pa je tam obti-

čala, kakor bi ji bilo usojeno, se

je v njej dvignil rahel odpor

proti tej strašni zemlji.

Našel sem jo na Goriškem,

blizu meje, ko sem tam hodil za-

radi volitev. Predstavili so me

ji pri neki učiteljski družini, s

katero sem se poznal. Ko smo

nekoliko posedeli pri upravitel-

ju, nas je povabila v svojo so-

bo.

V njeni sicer neveliki, nekoli-

ko mračni sobi, ker je pred ok-

nom stal velik oreh, je bil pri-

kupen red in tudi okus. Prej

bornost kakor bogastvo, a ven-

dar lepo in domače. Imela je že

kar lepo knjižico, a s knjigami

ni koketirala pred ljudmi, tem-

več sem čutil, da spadajo v nje-

no življenje. O literaturi je go-

vorila preprosto, z ljubeznijo,

kakor govorimo o lepih rožah.

In nisem ji zameril kakor sicer

mnogim, ko je rekla, da bi rada

živela kje blizu večjega mesta,

ker je tam toliko vsega, kar bi

hotela videti in slišati.

Takrat ji je bilo dva in tride-

set let. Stara sicer ni bila, pač

pa je bilo na njej nekaj zrelega,

celo nekaj materinskega. A v

njeni duši se je mešalo nekaj

otroškega z materinskim. To

čudno in prikupno nasprotje je

udarjalo iz nje tako naravno in

lepo, kakor prijeten vonj iz le-

pe rože.

Ko sem odhajal, mi je dala

roko — roke je imela zelo lepe,

kakor jih vidiš le redko pri žen-

skah in me je smehljaše vpra-

šala:

“Pa mislite resno, da bi po-

stali poslanec?”

Pogledal sem jo. “Mislite, da

ne bi smel postati?”

“Saj je to najbrž samo moj

predsodek,” je odvrnila po pre-

misleku, “vendar, nekaj mi ne

ugaja. Veste, poslanec pomeni

nekaj pokvarjenega; to je bi-

tje, ki vekomaj preganja male

ljudi, uradnike, nas učitelje in

kogar sploh more. Poleg pa ima

še kopo zasebnih grehov.”

“Ne morem vam pritrditi,”

sem ji odvrnil in se še nasme-

nil. “Ravno narobe. Ne mislim

tu nase, mislim pa, da bi se s

politiko morali, pa tudi smeli

ukvarjati najboljši in najbolj

pošteni ljudje. Prav kmetje in

delavci bi morali poskrbeti, da

si izberejo najboljše in da na-

ženejo tiste, ki mešetarijo z

njihovimi glasovi.”

Odhajala je z glavo in z ne-

kim grenkim usmevom je rekla:

“Ta svet je preveč pokvar-

jen, da bi se dalo še kaj napra-

viti iz njega.”

Pogledal sem jo ne toliko za-

čuden, kakor bolj z neko bo-

lestjo.

“Vi”, sem dejal, “tega ne bi

smeli reči. Morda je svet res ze-

lo pokvarjen, niso pa pokvar-

jeni vsi ljudje, celo mali ljudje

ne. Nekeč . . . nekeč bo vse

drugače na svetu, verjemite mi!

— Toliko da mi niste podri

vse lepo mnenje, ki sem si ga

ustvaril o vas.”

Nagnila je glavo in se na-

smehnila, ne da bi še kaj rekla.

S tem nasmehom je ostala

na tisti šoli na Goriškem, kjer

so bili v dve sobi natrpani otro-

ci velikega kraja in kjer je ime-

la smolo kakor na vseh šolah:

tudi tu se ni mogla ukvarjati z

enim samim razredom, temveč

kar s tremi letniki. A kaj je

pomagalo, če jo je njen novi

upravitelj še tako hvalil, nad

njo je visela usoda, ki ji ni dala,

da bi se mogla rešiti teh stra-

šnih razredov, ki jih je sicer lju-

bila, a ki so jo vendar že pre-

dolgo ubijali s svojo prenapol-

njenostjo. Kaj ji je pomagala

vsa volja, kaj vsa ljubezen, ko

pa je nad njo večno ležala ena

sama brezskrajna utrujenost in

ko se njene želje niso mogle nik-

dar izpolniti.

Kljub vsemu njenemu lepemu

značaju, kljub vsej prikupnosti

in kljub vsej veri, s katero je

šla skozi življenje, pa naj je bi-

la ta vera še tako zadržana, nje-

no življenje je naposled ven-

darle postalo mučno, tudi za

druge. Zares, kaj drugega ne

morem reči. Šo ljudje, za kate-

re nam je kaj malo, kako živijo

in kakšni so. Nimamo do njih

nikakega čustva, pa četudi so

nam morda znanci. Drugi pa

nas kar nekam razočarajo, pa

naj so nam še tako tuji, ako iz-

vemo o njih kaj neprijetnega,

celo pa če izvemo o njih kaj ne-

lepega.

In Aničino življenje ni bilo

lepo. Prav gotovo ni bilo nič

slabše kakor življenje mnogih

drugih ljudi, toda človeku se je

zdelo, da bi ona morala biti

drugačna.

“Ta svet je preveč pokvar-

jen, da bi se še dalo kaj napra-

viti iz njega.”

Nekega dne je to postala nje-

na neizbežna in tudi usodna pe-

sem. Zapela jo je potem, ko se

več ko deset let ne le ni mogla

dokopati do takega kraja, kjer

bi ta otrok lahko zahajal k

svojim v Mariboru, v tisto ve-

liko družino, kjer je svojim

bratcem in sestricam še komaj

vedela imena, temveč ko se ni

mogla nikdar rešiti tistih stra-

šnih, tesnih zadušnih šol, kjer

so jeseni in zime tako puste, ko

ne vidiš nikogar razen dolgo-

časene upraviteljske družine in

ko se ti nekega dne v tej samo-

ti celo knjiga uprejo. Tudi knji-

ge, tiste, ki si jih vedno ljubil,

nekega dne umrejo.

Naposled pa ne samo to, da

ni mogla doseči takega kraja,

ki bi bil blizu njenega doma ne-

kje na robu Maribora, temveč

še mnogo bolj ljubezen, ki se ji

je bila obudila v davnih letih,

ko je bila skoraj še otrok. Nje-

na ljubezen ni bila strašna, ni-

kakih nemogočih sanj ni gojila.

Vse je bilo tako preprosto, tako

rekoč kmečko. Povsem naravno

se ji je zdelo, da bo nekoč sre-

čala moškega, ki ga bo vzljubi-

la in ki bo vzljubil tudi njo, da

se bo iz te ljubezni rodil zakon,

iz zakona pa kopica otrok. Ma-

ti jih je rodila enajst in če je

Anica pomislila, da bo kdaj tu-

di sama imela otroke, ni nikdar

v sanjah omejevala njih števila.

Zdelo se ji je, da bi edino

otroci postali tisto, kar bi na-

polnilo neko čudno praznino v

njenem življenju.

A prav ta ljubezen ji je pri-

našala samo nesrečo in razočar-

anje. Zares, nekaj nad vse žal-

ostnega in grenkega je bilo v

njenih ljubeznih. Medtem ko je

bila Anica pripravljena, da gre

za ženo prvemu, ki bi jo ljubil,

je na čuden način našla vedno

samo take ljudi, ki so jo jema-

li kakor kratkoročno posojilo,

ki ga čim bolj izrabiš, a tudi

čim prej vrneš. Darovala se je z

vsem srcem, odkrito in pošteno,

iz nikake sle, pač pa iz želje, da

bi nekemu postala žena in da

bi postala mati. Naposled pa se

je morala zgroziti, kam je zaja-

drala s svojim življenjem. A

takrat je še vedno verjela v živ-

ljenje, takrat je še vedno verje-

la v ljubezen. Toda nekeč se je

zgodilo, da je Anica mirno, čud-

no predano rekla:

Saj je vseeno.

V tej dobi “saj je vseeno” je

bila ljubezen mrtva stvar. Umr-

le so vse sanje na mirno zakon-

sko življenje, za katero je bila

edino ustvarjena, umrle so sa-

nje na otroke, ki jih je bila volj-

na roditi kakor njena mati in

tudi ljubezen je bila mrtva. Za-

kaj zdaj ni bila več tista, ki bi

čakala, da jo nekdo zapusti v

nesreči, zdaj se je nenadoma

sama naveličala, na videz brez

pravega vzroka zaključila ljube-

zen in zaprla duri tistemu, ka-

teremu se je še pred dnevi pol-

na žara in predanosti vrgla v

naročje. Zaprla se je v svojo

sobo in zdaj dneve in dneve,

tedne in tedne, cele mesece pre-

sedala nad knjigami. In potem

(Dalje na 6. strani)

Vespe božične in novoletne praznike želimo vsem!

MRS. ROZI ZDESAR

687 EAST 200th STREET

Ivanhoe 3788

Polna zaloga barv za zunaj in znotraj

MI IMAMO NAJBOLJŠO BARVO KAKOR TUDI

VSAKOVRSNE DRUGE POTREBSČINE

ZA VAŠ DOM

HOEDL'S MUSIC HOUSE

7412 St. Clair Avenue

Električni hišni predmeti in godbeni inštru-

menti. Mervarjeve in piano harmonike.

GODBA ZA VSE PRILIKE

Tudi učimo igrati na godbene instrumente

HE 0139

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

JIM OKORN

6906 ST. CLAIR AVE.

Krojačnica in čistilnica oblek

Čistimo in popravimo moške in ženske obleke.

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

MR. & MRS. FRANK AZMAN

6501 ST. CLAIR AVENUE

MESNICA IN GROCERIJA

Se zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost in se

priporočamo za v bodoče. Postregli vam bomo najbolje.

IMAMO OBSIRNO ZALOGO LEPIH BOŽIČNIH

DARIL IN POTREBSČIN

TAYLOR VARIETY

(5c & 10c do \$1.00 TRGOVINA)

6714-16 St. Clair Ave.

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

DAVE'S SHOE STORE

FINO OBUVALO ZA VSO DRUŽINO

716 East 152nd Street

Glenville 1766

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

PO BOŽIČNE ČEVLJE ZA CELO VAŠO DRUŽINO PRIDITE K

Tucker's Shoe Store

686 EAST 185th STREET

Fini čevlji pravilno umerjeni in pregledani po X-Ray

RED GOOSE ★ BUSTER BROWN ★ FLORSHEIM

MASSAGIC ★ AIR STEP

Mr. in Mrs. Harry H. Tucker želita vsem Slovincem in Hrvatom vesele božične

praznike!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

CARL G. OPASKAR, M. D.

Zdravnik
740 EAST 152nd STREET

Office: GL.: 3134 — Res.: P.O. 8055

DR. VINCENT OPASKAR

Zobozdravnik

6402 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 4114

FRANK V. OPASKAR

Odvetnik

HIPPODROME BUILDING

Main 3786

Res.: WASHINGTON 0989

DR. FREDERICK DEUTSCH, M. D.

635 East 185th Street

Ivanhoe 1671

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

JADE TAILORS AND DRY CLEANERS

17001 Grovewood Ave. IV 5585

FOR HONORABLE MILITARY SERVICE

Mi vam sčistimo in zlikamo, da bo izgledalo kot novo. Točna in prijazna postrežba. Se priporočamo.

MR. in MRS. P. ROPOS, ml., lastnika.

MICHAEL'S QUALITY MEATS

3946 St. Clair Avenue

EX 5440

Michael V. Klemencic ml., lastnik

Gospodinjam se priporočamo za nakup fine mesenine pri nas

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

DR. J. V. ZUPNIK

ZOBOZDRAVNIK

6131 St. Clair Avenue

vhod iz 62. ceste

Dr. Zupnik vam nudi kompletno zobozdravniško postrežbo, pa najsi potrebujete malo zalitje, izdiranje ali kako drugo zobozdravniško delo.

Ne glede kje delate ali stanujete, vedno vam bo prično obiskati dr. Zupnika ob vsakem času, ki je prikladen za vas. Ni treba nobenega dogovora poprej.

ANICA NI MISLILA TAKO

(Nadaljevanje s pete strani)

je z ljudmi govorila samo še o knjigah.

Vse te stvari so postale sama nasprotja v njej, česar pa se je zavedala in nad čemer ni tarnala. Zdaj je videla jasno svojo življensko pot, na kateri ni moglo priti do nikakih sprememb. Njen zunanji svet bo ostal večno enoličen, svet podeželske učiteljice, ki jo premetavajo iz kraja v kraj, nekje ob vseh mejah Slovenije, po šolah, kjer povsod najdeš dolgočasne upravitelje s sitnimi in neprijetnimi ženami. — Vedela je, da ne bo nikomur žena, da bo njeno življenje potekalo v dolgočasju vaških zim. Bila je ogozljufana za srečo zakona. Prav tako je vedela, da ne bo nikdar imela otroka, ker ga ne sme imeti. Življenje jo je ogoljufalo za ljubezen in zakon, meščanski zakonodajci, ki so dovolili roditi samo poročenim, pa za Anico Koširjevo, ki bi želela vsaj otroka, niso imeli nikakega razumevanja.

In tako se je Anica, ki se ni nikoli upirala svetu, odrekla tudi misli na otroka. Odločila se je za samoto življenja po vaških šolah in to svojo samoto prepregla z grenkim posmehom "saj je vseeno" ter le v posameznih obdobjih bežala iz nje med knjige, a le ob počitnicah med svojce v mariborskem predmestju, v tisto veliko družino, kamor je v resnici tudi spadala. Tam je s svojim očtom, ki ga je imela zelo rada, govorila o življenju. Tam sta dognala, da v življenju marsikaj ni v redu in tam sta v teh modrovanjih prišla do sklepa: "To bi moralo biti drugače."

To pa je bilo tudi vse, kar sta storila. Ta "to bi moralo biti drugače" se je razprostrl na vse življenje, na vse dogajanje, povsod je bilo nekaj narobe, za vse sta Anica in njen oče, ki je bil delavec, imela svoje načrte, toda ti načrti in ta sodbja so se razkadili v tesni kuhinji nekje za Dravo, kakor so se do jutra vedno razkadili oblaki dima očetovih cigaret. In po počitnicah se je Anica vrnila v svojo samoto "saj je vseeno" nekje daleč v Prekmurje, oče pa je opravljal svoje delo dalje v skladišču in svoje ugotovitve v tesni kuhinji ter sklepe "to bi moralo biti drugače" sta preložila do prihodnjih njenih počitnic.

Toda kljub tej grenki ugotovitvi "saj je vseeno" je bilo vendarle neumljivo, kasneje tudi zanjo samo, kako je mogla stopiti v Kulturbund. Kljub nekakemu obupu nad vsem, domovina v njenem srcu ni bila mrtva stvar. Nekoč je mislila, da na svetu živi ena sama velika domovina. Zdaj pa je vedela, da je drugače: na svetu sta bili dve domovini. Ena je bila zlagana, živela je po knjigah in v ustih politikov, govornikov, sreskih načelnikov, šolskih nadzornikov, šolskih upraviteljev, žandarjev in drugih podobnih ljudi. Druga domovina je živela nekje zunaj na poljih, v kmečkih domovih, v sreh preprostih ljudi in v ti-

stih lepih knjigah, ki jih je Anica zbirala v svoji omari. Ta domovina je živela tudi v Anicinih srcu in ta domovina ni imela nič opraviti z njenimi prošnjami, ki jih je pošiljala za premestitev, z njenimi prošnjami se je ukvarjala samo ona druga, zlagana domovina.

Ali je stopila na to pot iz gneva nad to grdo, zlagano domovino? Ali je bil le trenutek slabosti? Anica si o tem kasneje ni mogla priti na jasno, tembolj, ker je po storjenem dejanju zamahnila z roko in se zatekla pod pajčolan svojega "saj je vseeno".

Vedela je samo to, da se je zgodilo v dolgočasni deževni jeseni, ko je nekega dne zaprla knjigo, ker se ji ni več dalo brati, in ko se je po dolgem času vrgla brez vsakršnega oklevanja v naročje nekemu moškemu, ki je takrat stopil v njeno sobo.

Bil je videti pameten, tudi resen, znal je prijetno govoriti. Ne da bi se Anica zljubila v take lastnosti, zakaj bila je prepričana, da se bo tudi ta ljubezen nekega dne zaključila kakor vse druge, je vendar zapadla svojevrstnemu razpoloženju, ki je izviralo iz dolgočasnja samotne vaške šole in pred katero jo je nenadoma postalo strah.

"Ne boš tu gnala, v tej samotni," ji je obljubil. "Še ta mesec boš prestavljena. Ampak," se je smehljaj, "ne tja, kamor bi ti hotela, k Mariboru! Potem bi te za vedno izgubil. Te že rajši imam potem tu, kjer te vsaj kdaj pa kdaj srečam. Tam te ne bi nikdar."

Zares, mesec dni kasneje se je Anica preselila bliže k mestu in še isti mesec je bila v Kulturbundu.

Rešila se je najhujše samote, stopila je na pot, po kateri bo naposled lahko prišla tudi domov. Pozimi je bilo konec tudi ljubezni, za katero ni mnogo žrtvovala, toda nekaj je ostalo: bila je članica Kulturbunda.

Ko je potem spet sama obsejala v svoji sobi, nad svojimi knjigami, med pohištvo, ki si ga je bila že spravila, in med akvareli, ki jih je bila nakupila, nekatere pa dobila od sošolke, ki je bila zelo nadarjena, a je kmalu umrla; ko je tako spet sama odcepela, se je zavedla, da je storila nekaj grdega. Ne tista ljubezen, ki je bila podobna vsem drugim, marveč to, da je stopila v neko nič kaj lepo društvo, v društvo, v katerem so, kakor je izvedela, bili sicer mnogi ljudje, ki jih je poznala in ki jim ne bi mogla kar tako očitati, da so se ukvarjali z grdimi stvarmi, toda ona je vendar slutila, da se za tem skriva tisto, kar je proti njeni domovini, ki je živela na poljih, v gorah, v vaseh in v sreh vseh preprostih ljudi.

Gledala je svoje knjige, gledala je skozi okno na ravnino, ki se je tam razprostirala nekam daleč, in zdela se ji je, da je med njo in te knjige, in med njo ter med to zemljo tam zunaj stopilo nekaj tujega. Zdelo se ji je,

da so njene knjige, ki jih je vedno ljubila, umrle in da je umrlo še mnogo drugih stvari, ki jih je kljub vsej samoti imela rada. In ko so zdaj otroci prepevali ali deklamirali o domovini, ko jim je tudi sama morala govoriti o njej, je čutila, kako je to samo še odmev nečesa, kar je umrlo, ali kar je bilo izdano in ubito. Vsebinska in resnična sta izgubili svoj smisel, ostala je samo lupina, ostal je samo pajčolan in ta pajčolan ni mogel zakriti praznote, še manj pa nekega izdajstva, ki je kljubovalo v srcu in ki ga se tako hladno življensko vodilo "saj je vseeno" ni moglo zakriti. Ne, ni bilo vseeno, šele zdaj je Anica jasno čutila, kako v življenju ne more biti "vseeno", zdaj je čutila, ko ni mogla nikamor.

Gledala je knjige v svoji omari. Tam je stalo dvajset zvezkov Cankarjevih del, tam je bila drobna knjižica Prešerna, tam so bila Levstikova dela, tam je bil Jenko, Gregorčič, Aškerc, tam je bil Župančič, Murn, Kette, tam je bil naposled tudi Finžgar in tam dalje je bila cela vrsta še drugih slovenskih imen, vse to do poslednjega, ki je pisal. Tam so bile revije, ki so ji prihajale mesec za mesecem, vsa leta; te knjige, te revije, za katere si je odtrgovala od svoje revne plače — in ali ni iz vsega tega dihal domovina? Tam te knjige, trud in napor in ena sama daritev slovenskega duha, za tolažbo v težkih časih in za vero srcem ter za navodilo za bodočnost, tu pa njen Kulturbund — — — In v tem Kulturbundu, kamor so vstopali vsi tisti, ki so že bodisi zdavnaj obupali nad slovensko domovino, svojim narodom, ali ki so v zmedbi časa skušali rešiti zase miren prostor in dobro plačo, tam na polici pa vsi tisti, ki nikdar niso obupali in ki jih je ona vedno ljubila, tisti, ki so ji ostali edini in najzvestejši prijatelji v grenkih samotnih časih, in ki so bili prijatelji in tudi vodniki slovenskega naroda. In tam na eni strani vsi, ki so vsa leta nosili njej eno samo prevaro, eno samo razočaranje, od prvega, ki se je je naveličal, in do zadnjega, ki ga je sama odslovila, ko ji je že bilo "vseeno", in med temi, med vsemi, ki so mislili samo še nase, je stala tudi ona. Bila je vpisana med nje. Kaj tam dela? Kaj tam hoče? Zato, da pride morebiti nekoč bliže Mariboru? Ali je to tista velika cena, za katero naj človek proda ne samo svoje poštenje, ne samo svojo vero, temveč tudi narod, do katerega nima nikake pravice, najmanj pa, da bi ga prodajal?

Tam onstran meje so se pripravljali, da lepega dne porušijo tisti veliki sen, ki leži razprostrt po vseh knjigah v njeni omari, tam so se pripravljali, da zasedejo slovensko domovino, da enkrat za vselej zbršejo z zemlje tisti rod, kamor je tudi sama spadala.

Ali je Anica hotela vse to?

Ne, ne! Anica ni nikdar tako mislila!

Zares, od tistega dne, ko je v mreži svojega samotnega razpoloženja v obupu "saj je vseeno" (Dalje na 7. strani)

CARL'S CAFE

1301 East 54th St.

PALISKA—BUBNIC, last.

Postregli bomo najboljše z dobrim pivom, žganjem in vinom ter okusnim prigrizkom.

GODBA IGRA VSAK PETEK IN SOBOTO

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem obiskovalcem in prijateljem!

FRANK'S CAFE

800 East 200th St.

KENmore 9858

FRANK IN JOSEPHINE CIGOJ, lastnika

Vsem cenjenim rojakom se priporočamo, da obiščite našo gostilno.

Pivo, vino, žganje, ter okusen prigrizek dobite vedno pri nas. — Se priporočamo.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim gostom in prijateljem!

BARVAMO HIŠE ZUNAJ IN ZNOTRAJ

Vedno prvovrstno delo. — Zmerne cene.

JOE PINTAR

389 EAST 160th ST. — IV. 6067

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem!

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

KRAMER'S GRILL

FRANK IN MARY KRAMER, lastnika

SLOVENSKA GOSTILNA

—Se priporočamo—

747 East 185th Street

Ivanhoe 9619

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem!

FRANK VIDMAR

1038 East 74th Street

MESNICA IN GROCERIJA

Se zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost in se vam priporočamo za bodoče.

Postregli vam bomo najboljše z dobrim mesom in grocerijo. Posebno za praznike imamo veliko zalogo.

MR. & MRS. L. ZUPANČIČ

1140 EAST 67th STREET

Grocerija

HENDERSON 0336

Se priporočamo, da si nakupite dobre grocerije pri nas. Velika zaloga vsakovrstnih potrebščin za dobre obede.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Waterloo Dept. Store

15504-12 WATERLOO ROAD

Trgovina, kjer se dobi vse po nizkih cenah. Imamo popolno zalogo lepih zimskih oblek za dekleta, žene in otroke za božič. Fino spodnje perilo, nogavice, lepe klobuke, kravate in srajce. Fine in trpežne čevlje za celo družino.

Vsem rojakom in rojakinjam želimo vesele božične praznike!

Za dobro sveže pivo, pristno vino in žganje, pri-
dite k nam. — Vedno prijazna postrežba.

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto želimo
vsem našim gostom!

MRS. MARY JAKŠE IN SINOVI

Slovenska gostilna
884 EAST 200th STREET

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

VICTORY TAVERN

513 East 152nd Street - KE 9735

DINE & DANCE

GODBA IN PLES VSAKO SOBOTO

Pri nas vas postrežemo z najboljšo pijačo—pivom, vi-
nom in žganjem ter finimi domačimi jedili. — Priporo-
čamo se za obisk.

Albina (Opaskar) Richter — Mitz Slapar

SON CLEANERS & DYERS

406 EAST 156 STREET
IVanhoe 5252
ČISTILNICA

Mi pridemo iskati in dopeljemo na dom. Lastuje-
mo in obratujemo lastno čistilnico, kjer izvršimo prvo-
vrstno delo pri čiščenju in likanju. Se priporočamo.

MICHAEL A. SON, lastnik

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo
vsem gostom in prijateljem!

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

želijo vsem ter se toplo priporočajo za naklonjenost

ČEVLJARJI

FRANK DACAR

17308 Grovewood Avenue

FRANK MARZLIKAR

16131 St. Clair Avenue

AMERICAN SHOE REPAIR

D. Modica

642 East 185th Street

MICHAEL URAC

18509 St. Clair Avenue

FRANK ZAUBI

17432 St. Clair Avenue

MATH ZABUKOVEC

16817 Waterloo Road

TONY ZUPANCIC

524 East 152nd Street

MAX PERLMUTTER

755 East 152nd Street

ANGELO'S SERVICE

15701 Waterloo Road

FRANCE BEVK:

NE BOMO JIH POZABILI!

Kadar koli je padel kdo iz-
med naših dragih borcev za svo-
bodo, se nam je od bolesti stis-
nilo srce. In vsakokrat smo pri-
segali ob njihovih grobovih, da
bomo nadaljevali in dovršili nji-
hovo započeto delo. To smo bili
dolžni sebi in njihovim mladim,
nesebično darovanim življe-
njem. Njihova kri ni smela biti
zastonj prelita. In vsakokrat je
bil v naših dušah živ občutek,
da niso mrtvi, ampak da so s
svojo žrtvijo zaživele večno živ-
ljenje. In so ga zaživele v res-
nici. V dneh borbe so hodili v
naših mislih pred nami kot
vzorniki in nam vlivali moči za
vztrajanje. Tudi v zmagi in v
miru ne bodo nikoli zatonili v
pozabo in se bodo zmeraj vra-
čali med nas.

In se vračajo drug za drugim.
Vladimir Gortan, štirje iz Ba-
zovice in vmes še mnogi. Brid-
ko nam je ob spominu nanje, to-
da v tej bridkosti jih ovijamo v
spoštovanje kot v cvetje in se
jim klanjamo polni hvaležnosti
in ponosa. Zdaj se jih vrača pet,
ki jih nismo in jih ne bomo ni-
koli pozabili: Pino Tomažič, Si-
mon Kos, Ivan Vahnal, Ivan
Ivančič in Viko Bobek. Ti sino-
vi vseh strani Slovenskega Pri-
morja se ne vračajo le v objem
naše hvaležnosti, ampak se tudi
njihovi zemski ostanki povrača-
jo v naše kraje. Fašisti, ki v
svojem zločinstvu niso poznali
spoštovanja niti pred smrtjo,
so hoteli zbrisati sled za nji-
hovimi trupli, da bi preprečili
vsak zunanji izraz naše ljubez-
ni do njih in naše hvaležnosti za
njihovo žrtv. Svoboda nam jih
je zepet vrnila. Tu so zdaj, med
nami, da bodo počivali v prsti
svoje rodne zemlje, iz katere so
izšli.

Takrat, ko smo pogumni stali
pred strogo, krvavo sodbo, se
je črn mrak spenjal nad našo
domovino. Fašizem, to dete laži
in krivice, je slavil zmagoval-
stvo in grozil, da ves svet zagrne
v svojo temo. Jugoslavija je bi-
la požežena in razkosana, nad
njenimi gorami in dolinami je
širilo svoje peroti izdajstvo,
smrt in razdejaje. Naša ožja
domovina ni še nikoli doživljala
tako črne grobe kot takrat.
V nekaterih trenutkih se je zde-
lo, da so za vedno pokopani vsi
svetli upi, ki so s pogumom po-
jili srca najboljših sinov naše
preteklosti in sedanjosti.

Kdo je takrat pričakoval
usmiljenja? Nasilje je bilo pi-
jano od uspehov in se je valja-
lo v krvi. Fašizem v svoji sle-
poti ni pomislil, da s kruto so-
dbo pred vsem svetom razkazu-
je svojo goloto in našo odločno
voljo no svobodi. Zasedoval je
samo en cilj: hotel je streti
upornost primorskega ljudstva.
Strl ga ni, ampak je prilil olja
v ogenj.

Ze takrat so se kazala zna-
menja na obzorju, ki so napo-
vedovala prej neslutene junaške
podvige našega naroda in nje-
govo končno zmago. Ze je bila
čiviljena Osvobodilna fronta, ki
je ponesla iskro upora med ljud-
stvo. Prvi partizanski strel so
okupatorju dokazali našo voljo
do življenja. Ti strelji so odme-
vali tudi v tesne, temne celice
in jetnikom, ki so čakali sodbe,
razžareli oči: "Saj nismo sami!
Saj je ves narod za nami!" Pe-

vajoč nam sledi po poti, ki pelje
svobodi v naročje.

Niso bili le iz različnih kon-
cev, ki so stali takrat pred sod-
niki, ne samo iz različnih slo-
jev, tudi njihovi pogledi na živ-
ljenje in njegove probleme niso
bili enaki. Toda eno je nespo-
rno: vsi so goreče ljubili svojo
domovino in so bili pripravljeni
se boriti in umreti za njeno svo-
bodo in srečnejšo bodočnost. Da
so živeli, bi bili stali v isti vrsti
z ostalimi našimi borci iz veli-
kih dni splošne narodne vstaje.
Tako kot so ves čas borbe ho-
dili pred nami in nam kazali naš
veliki cilj.

Ali ste brali predsmrtna pi-
sma Pina Tomažiča in Simona
Kosa? Preberite jih! Takša pi-
sma v sličnih trenutkih lahko
napišejo le velikani po duši.
Kdor bi imel le senco dvoma v
njihovo resnično veličino, bi mu
moralo ob teh pričah skopneti.
Vsak narod mora biti ponosen
na take sinove.

In mi smo ponosni nanje.

Pino Tomažič, Simon Kos,
Ivan Vahnal, Ivan Ivančič, Viko
Bobek! Pozdravljeni v domači
zemlji! Odpeljali so vas v temi
suženjstva, a se vračate v zarji
svobode, za katero ste tudi vi
darovali največ, kar ste imeli:
svoja mlada življenja. V tem
trenutku moremo izreči eno sa-
mo besedo: Hvala! Hvala vam
stotera! Vaši veliki dolžniki
smo. In kot plačilo za vašo žr-
tev ne zadostuje, da vas obsi-
pamo z izrazi hvaležnosti in
spoštovanja. To bi bilo samo
zrnice povračila. Ohljubljamo
vam, da bomo do konca izgradi-
li in očevali našo mlado svobo-
do in demokratično pravico. To
bomo storili!

In tedaj nam bo lahko in ve-
selo pri srcu, ko bomo obisko-
vali vaše nove grobove.

Anica ni mislila tako

(Dalje z 6. str.)

eno" napravila to umazanijo,
pa vse do poslednjega dne svo-
jega življenja si je dokazovala,
da ni mislila tako. Njeno vodi-
lo "saj je vseeno", ki jo je še
kolikor toliko srečno peljalo
skozí samoto vaških šol, brez
upa lastnega življenja, ko je
sprevidela, da nikdar ne bo do-
segla, o čemer je sanjala, je
zdaj popolnoma odpovedalo. Ni
bilo zdravilo, ki bi ji v tej bole-
zni moglo pomagati. Tudi ni po-
magalo, če si je rekla, da tako
vsi počnejo. Ne, vsi niso poče-
li tako. Drugi — drugi so še
vedno verjeli, drugi so še ved-
no delali.

Še nikdar ni s toliko vnemo
poučevala kot poslej. Zdelo se
ji je, da bo samo s tem vsaj ma-
lo zbrisala svoj greh. Napol-
nila je šolsko sobo z domovino.
Zdelo se je, da se je vsa domo-
vina stisnila na ta boren pro-
stor med štirimi stenami, da so
tu polja, gozdovi, gore, vasi, me-
sta, ljudje, vse, vse tisto, kar
domovina obsega. Vcepljala je
otrokum ljubezen do te domo-
vine, zastrupljala jih je z njo,
zato ker je vedela, da bo domo-

Vaš donesek za otroško bol-
nico v Sloveniji bo znak ljube-
zni in spoštovanja do po-
trebnih. V ta namen lahko
prispevate tudi v uradu "Ena-
kopravnosti!"

vino ljubil samo tisti, ki bo za-
strupljen z ljubeznijo do nje.
Trudila se je od jutra do večer-
a, z brezmejno ljubeznijo, s
tisto prikupnostjo, s katero je
znala vedno pridobiti otroke,
da so ji verjeli.

Toda kaj je pomagalo vse to?
Pa če bi se ji posrečilo pridobiti
vse te drobne glavice, če bi se
ji posrečilo jih še tako navdu-
šiti, bilo je prepozno.

Bilo je prepozno in s posled-
njim posmehom, ko je sprevi-
dela ves brezup, se je predala
pod svojim vodilom "saj je vse-
eno" poslednji ljubezni. Prvič
zdaj je čutila, da ji samo taka
ljubezen lahko zamori kljuvajo-
če srce. In ona je hotela ubiti v
sebi tisto, kar je kljuvalo v
njej, kar je kričalo, kar je opo-
minjalo. Oklenila se je te lju-
bezni s tisto strastjo, ki lahko
človeka povede do lastnega po-
gina. In ona, ona je hotela ...
poginiti. Zares, samo še pogi-
niti. Vedela je, da živeti ni mo-
goče. Imela je pravico, da je s
seboj počela, kar je hotela in
dokler se je njen "saj je vse-
eno" nanašal samo nanjo, je bi-
lo prav. Toda kakšno pravico je
imela zaplesti v mrežo tega "saj
je vseeno" tudi ves slovenski
narod, vso slovensko domovi-
no?

Zares, samo poginiti še, to je
vse.

Vse doslej preko tiste cvet-
ne nedelje 1941 leta pa do kon-
ca njenega življenja je bila ka-
kor ena sama blodnja. Nenadoma
je pobegnila na Štajersko,
domov, kakor bi hotela za ve-
komaj zbrisati iz svojega sr-
ca kraje, ki so jo privedli naj-
prej do njenega "saj je vseeno"
in od tod dalje, da je izdala svo-
jo domovino. V novih krajih je
skušala najti mir svojemu sr-
cu. Toda doma ni bilo nič bolje.
Tam je njeno srce v očetovem
spoznanju, ki je zabredel še dlje
kakor ona, pa zdaj ni mogel ni-
kamor, našlo samo še preneke-
jšo razočaranje.

Sele zdaj se ji je docela razo-
dela, šele ko je začela teči prva
kri in ko je ta kri čedalje bolj
naraščala najprej v potok in iz
potoka v reko. Tam zadaj nad
Mariborom pa se je dvigalo ze-
leno Pohorje, mirno in mogoč-
no. Tam je stalo in tam so se
zbirali otroci svobode, ki niso
nikdar klonili in se prepustili
varljivemu in umazanemu "saj
je vseeno". In tisto Pohorje, ka-
mor se je vsak dan upiralo žar-
ko sonce, kjer so gozdovi veko-
maj šumeli, je neprestano kli-
calo. Klicalo je tudi Anica in
kakor bi ji hotelo vsak dan znova
dopovedati:

"Ne veruj, saj ni res, da bi
bilo vseeno. Zbriši preteklost,
pozabi grde in grenke dni. Tu
pri nas ne poznamo brezkrayne
poti 'saj je vseeno', tu poznamo
samo eno pot: dalje, v svobo-
do!"

Takrat se je Anica dvignila.
Dvignila proti Pohorju.

Toda Pohorja ni nikdar dose-
gla.

Svoj greh pa je vendarle po-
pravila. Ko je stala pred puška-
mi, se je kljub vsemu nasme-
nila. Bila je srečna. Čutila se je
srečno, ko je smela vsaj umreti
za tisto domovino, ki jo je bila
izdala. Vsaj umrla je lahko za-
njo, ako z njo, ko bo osvoboje-
na, ne bi smela živeti. In kadar
vetrovi zavejejo s Pohorja, se
zdi, da poleg vsem tisočem, ki
so padli, tudi Anici Koširjevi
prinešajo pozdrave svobode.

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

JAMES SLAPNIK, JR.

6620 St. Clair Avenue

HEnderson 8824

CVETLIČAR

Iskreno se zahvaljujemo za dosedanje naklonje-
nost, ter se cenjeni javnosti priporočamo za v bodoče.
Mi imamo vedno najlepše cvetlice in šopke ter vence za
vsak slučaj, najsi bo vesel ali žalosten.

CENE ZMERNE

SE PRIBOROČAMO

WOLKOV JEWELERS, INC.

6428 St. Clair Avenue

Prav vesele božične praznike in srečno, zadovoljno novo

leto želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

ROSEDALE DAIRY

Slovenska mlekarija

MILK FROM APPROVED DAIRY FARMS

1083 EAST 68th STREET

HEnderson 4926

James J. Macerol, Prop.

J. OBED

4504 St. Clair Avenue

SLAŠČICARNA

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo
vsem gostom in prijateljem!

Priporočamo našo slaščičarno v naklonjenost, kjer
vam bomo vedno prvovrstno postregli.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem!

KOMIN'S PHARMACY

6430 ST. CLAIR AVENUE — Vogal Addison Road

Slovenska lekarna — nasproti SND

Vsem rojakom se zahvaljujemo za dosedanje naklonje-
nost in se priporočamo za v bodoče.

PETER KEKIC

6622 ST. CLAIR AVENUE

Gostilna

Vam želi vesele božične praznike in srečno Novo leto!

Pri nas dobite vedno dobro vino, pivo in žganje.
Se priporočamo za obisk.

VENETIAN BLINDS

CURTAIN RODS

ST. CLAIR WINDOW SHADE CO.

6532 ST. CLAIR AVENUE

ENdicott 3154

Window Shades and Wall Paper

Shade Manufacturers and Cleaners

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Mayflower Milk

FRED in LUDWIG RACE, lastnika

Mayflower Dairy

448 East 158th Street

IVanhoe 5191

Podjetje se toplo priporoča slovenskim trgovcem in odjemalcem v iskrenem voščilu
božičnih in novoletnih praznikov!

Hanuman močnejši kot Samson

(Mark Twain.) *

*) Naš slavniti humorist, Mark Twain, je tekom svojih potovanj obiskal tudi južno-pacifična otočja, Avstralijo in iztočno Indijo, in tedaj je napisal to storijo.

V Syneyu imel sem znamenite sanje in ko sem o njih govoril z nekim misijonarjem iz Indije, ki je tedaj potoval v New Zealand, da obišče svoje sorodnike, sem mu pripovedoval o teh sanjah. Sanjal sem namreč, da je vidljivo veselje, prava in fizična oseba Boga, da so ogromni svetovi, katere vidimo v vsemirju migljati in svetiti, kar na milijone milj oddaljeni drug od drugega, nekake krvne kapljice. Njegovih žil; in da smo mi to drugi stvorci enostavni mikrobi, kateri živijo v nebrojnih številih v omenjenih kapljicah.

Misijonar, Mr. X., je o teh sanjah nekaj časa premišljeval, in potem dejal:

"Neizmernost ogromnosti ni neomejena dokler je v vsemirju; in meni se dozdeva, da je to nekaj, kar spada v račune, ki so drugače neizračunljivi—namreč izvor svetih hindustanskih legend. Morda Hindustani sanjajo o njih in potem verujejo v to, nekako božje razodenje. Vse to namreč izgleda tako, kajti te legende temeljijo na taki neizmernosti, da človek ne more verjeti, da bi si duhovni kaj takega izmislili... kadar ne spé."

Potem mi je pripovedoval nekoliko takih legend in pripomnil, da tem legendam verujejo vsi slovi Hindustancev, vstevši ljudi najvišje družbe in inteligence; in pripomnil je tudi, da to splošno verovanje tvori nekako oviro uspešnemu delovanju misijonarjev. In potem je nadaljeval nekako takole:

"Doma, (v Evropi), se ljudje čudijo, čemu krščanstvo v Indiji hitreje ne napreduje. Ljudje namreč vedo, da Indijci radi verujejo, in da jim je xerovanje v čudeže nekako prirojeno, vsled česar imajo čudeže dokaj radi. In potem ti ljudje razlagajo to dejstvo nekako takole: Ker Indijci radi verujejo, treba je enostavno da se jim krščanstvo razloži—in potem morajo verovati; vse resnice je enostavno treba potrditi z bibličnimi čudeži, in potem ne bodo o vsem tem dvomili. Naravna posledica tem, da more izvršiti dejanja,

počasemu napredovanju krščanstva v Indiji je potemtakem ta, da smo vsemu temu krivi mi, kajti: mi nismo tako srečni, da bi zamogli vse doktrine podpreti s čudeži.

Toda pri vsem tem moramo poudarjati resnico, da nismo v vsem tem tako dobro preskroljeni, kakor oni domnevaajo. In vsled tega nam NI tako lahko, kakor oni domnevaajo. Da se izrazim v vojaškem smislu,—nas pošljejo proti sovražniku opremljene z dobrim smodnikom in dobrimi puškami, toda mesto krogel nam dajo kroglice, ki so izdelane iz mehkega bombaža; to se pravi, da naši čudeži niso koristnih posledic; Indijci enostavno ne marajo za nje, kajti oni imajo dovolj svojih, ki so mnogo bolj izvanredni. Vse podrobnosti njihove lastne vere so namreč dokazane s čudeži; in podrobnosti naše vere je seveda treba dokazati po istem načinu. Ko sem pričel s svojim delovanjem v Indiji, sem dokaj podcenjeval te potežkoče. Toda v tem pogledu sem se kmalu pobiljšal. Bil sem istega mišljenja, kakor moji prijatelji doma—da je vse, kar je treba za pridobitev mojih po otročje "čudeželjubečih" ljudi,—da jih enostavno očaram z čudeži, čudežem in čudesi. V popolnem zupanju sem jim toraj pripovedoval o čudežih, katere je napravil Samson, ki je bil najmočnejši človek, kar jih je kdaj živel na svetu—saj tako sem jim dejal.

Spočetka sem opazil, da jim to dokaj ugaja in da se za stvar zanimajo, toda, ko sem s pripovedovanjem nadaljeval in sicer točko za točko, sem na svojo žalost opazil, da se poslušalci čedalje manj zanimajo za moje pripovedovanje. Vsled tega ko sem z pripovedovanjem končal, sem tudi opazil, da je zanimanje poslušalcev postalo povsem indiferentno—moje pripovedovanje ni napravilo na nje nikakega vtisa.

In potem mi je nek star Hindu-gentleman pojasnil od kod prihajajo moje potežkoče. Dejal mi je namreč: "Mi, Hindustanci, pripoznamo boga le po njegovih delih—in pripovedovanja o njegovih delih in delovanju sploh ne uvažujemo. Najbrže je pri vas, kristjanah tudi tako. In pri tem tudi vemo, da, ako kdo dobi svojo moč in boga, dokaže to s tem dvomili. Naravna posledica tem, da more izvršiti dejanja,

katera bi s svojimi človeškimi močmi nikakor ne mogel izvršiti. Da sem iskren, baš tako je tudi med kristjani, kajti oni vedo, kdaj kdo deluje s pomočjo Boga, in kdaj le z svojim lastnim naporom. Pripovedovali ste, da je imel Samson nekako nadnaravno moč v svojih laseh, kajti pripovedovali ste, da, ko je Samson izgubil svoje lase, je tudi postal povsem navaden cloveč. Baš tako je tudi pri nas, kakor sem že prej omenil. Na svetu je vse polno narodov, in vsaka skupina narodov ima svoje bogove, in ti narodi ne maizdelane iz mehkega bombaža; raje moliti k bogovom drugih narodnosti. Vsaka skupina namreč veruje, da so njeni bogovi najjačji, in teh bogov neče zamenjati z drugimi, razen v slučju, da se jim dokaže, da slednji nadkriljujejo s svojimi močmi njihove lastne bogove. Cloveč je namreč le slabotno bitje, in vsled tega potrebuje pomoči bogov—brez te pomoči ne more obstati. Naj torej človek izroči svojo usodo v roke slabotnih bogov,—ako more najti močnejše bogove? To bi bila nesmisel. Ne, ako poizve o bogovih, ki so močnejši, tega nikakor ne sme pregledati, kajti stvar ni tako brezpomembna. Kako naj torej človek določi kateri bogovi so mogočnejši,—njegovi lastni, ali pa oni, ki vladajo zadevam drugih narodov? To se stori enostavno s tem, da se primerja

MOŽ, KATEREGA CELI SVET ZAVIDA

On živi boljše, je boljše... da in SPI boljše... kot večina rojenih aristokratov drugih dežel. On lastuje udoben dom, z notranjo monersko in resnično grelno napravo.

On vozi moderno karo, mesto vozilo na olje ali z volji.

On si je sam svoj gospodar, in če resnično želi in je voljan resno delati, lahko postane "boss" svojega departamenta, svoje družbe, ali svoje domovine.

Njegovi otroci si lahko nabavi-jo izobrazbo v kolegiju, in se podajo v katerokoli trgovino ali profesijo, ki jo želijo izbrati. (Ni veliko drugih dežel na temu svetu, kjer je to mogoče.) To je ameriški delavec, ki živi in dela pod ameriškim sistemom proste izbire, proste govornice in proste prilike.

Tisočero mož kot je on, dela pri Republic Steel.

REPUBLIC STEEL CORPORATION

znana dejanja njegovih lastnih bogov z dejanji bogov drugih ljudi; druge poti ni. In ko razpravljamo s temi primerjanji, s tem še ni rečeno, da prehajamo k bogovom drugih narodnosti. In znano je, da so naši bogovi najmočnejši in najmočnejši.

Kristjani imajo le malo bogov, in ti bogovi so novi in tudi nejakí—kakor se nam dozdeva. Seveda, število teh bogov se bo pomnožilo, kajti tako se godi vsem bogovom, toda ta doba je še zelo daleč; oddaljena je še mnogo vekov, kajti bogovi se le počasi množijo, kakor je to običajno med bitji, katerim pomenja tisočletje le neznaten trenotek. In med rojstvi naših bogov poteklo je kar milijone let. Zadeva je namreč zelo počasna in pridobitev moči in mogočnosti je ravno tako počasna. O vsem tem imamo na razpologo na tisoče dokazov in sicer na podlagi kolosalnih značajev njih osebnih dejanj, kakor tudi dejanj povsem navadnih ljudi, katerim so bogovi podelili nadnaravne moči.—Vašemu Samsonu

so bile podeljene take nadnaravne moči,—in, ko se je temu privalil ter pobil s kostjo oslovo celjusti kar na tisoče ljudi, ter odnesel na ramah mestna vrata, ste se mu naravno čudili,—kajti priznali ste, da je vir njegove moči božanstven. Toda vse to vam ne prinaša nikakih dobičkov med vašo hindustansko kongregacijo, katere se vsemu temu nikakor ne more čuditi, kajti člani te kongregacije bi Samsonova dejanja vsekako primerjali z dejanji Hanumana, komur so naši bogovi podelili božanstveno moč njegovega mišičevja, in ti ljudje bi se za Samsona prav nič ne brigali, baš kakor ste to sami doživeli.

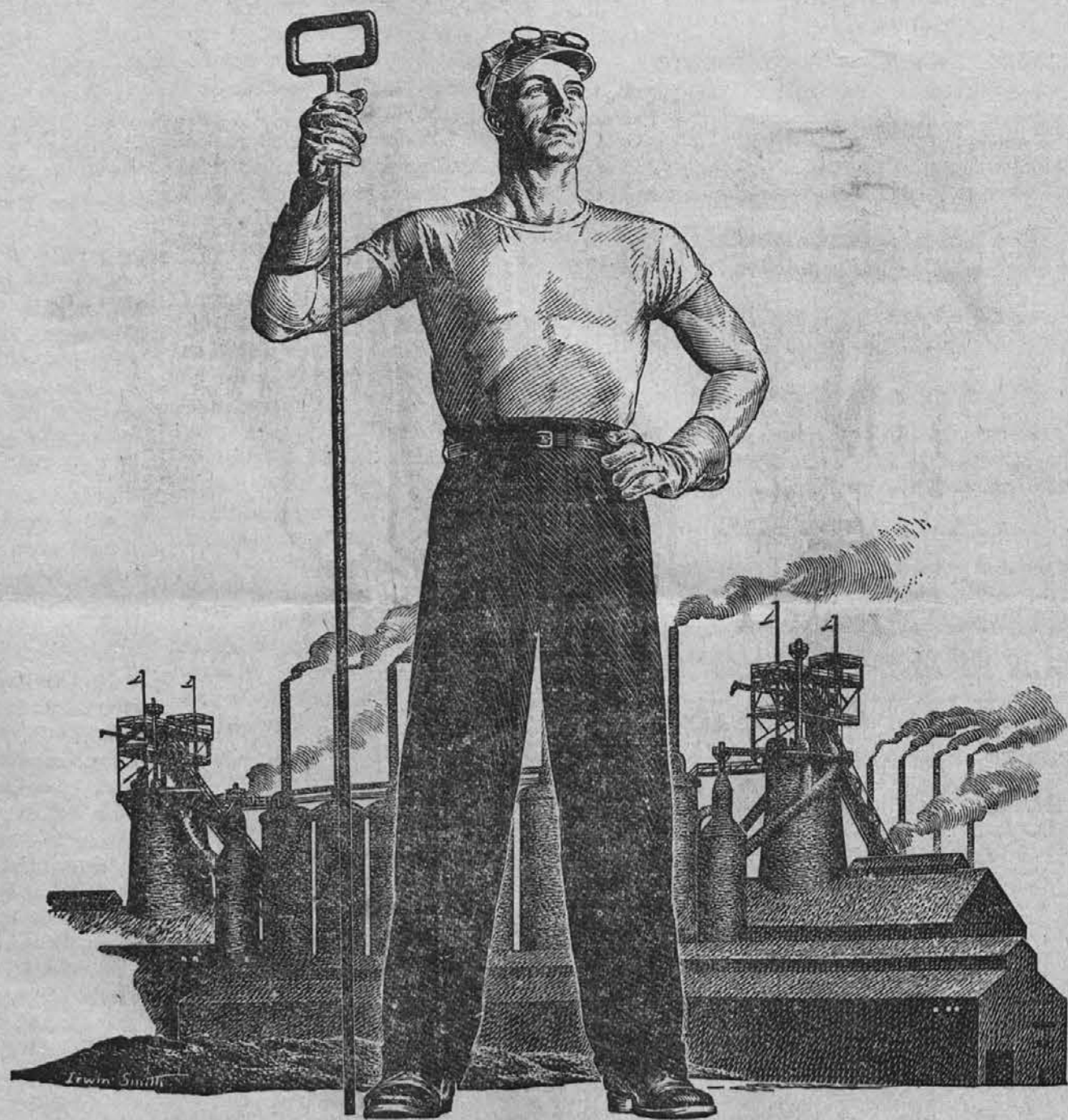
V starih, starih časih, oziroma pred na veke vekov, ko se je naš bog Rama bojeval z demonskim bogom na otoku Ceylonu, mu je Rama ukazal zgraditi most med Ceylonom in Indijo, tako da bodo mogle njegove vojske priti tem lažje na otok; in bog Rama poslal je svojega generala, Hanumana, kateremu je bila podeljena božja moč, baš, kakor vašemu Sam-

sonu, po potrebi materijal za gradnjo mostu. Tekom dveh dnevov je Hanuman narširal petnajststo milj daleč, vse do Himalaje, kjer je naprtil na svojo pleča kar dvesto milj dolgo predgorje onega velikanskega gorovja, na kar se je napotil nazaj proti Ceylonu. Bilo je ponoči; in ko je korakal po ravninah, je ljudstvo v Govardhunu čulo njegovo gromu podobno korakanje, vsled česar se je zemlja tresla tako, da so ljudje ostavili svoja domovja in videli na lastne oči, kako je potovalo snežno Himalajsko gorovje mimo njih. In ko je ta velikanska celina potovala mimo njih, ugleljali so na nji svetljajoče se luči, ki so gorele v tisočih vseh tega gorovja, tako da se jim je dozdevalo, kakor da bi ozvezdja potovala po nebu. Ko so ljudje vse to opazovali, se je Hanuman izpodtaknil; odlomilo se malo, le kakih dvajset milj dolgo pogorje od gorovja in padlo raz njegovih pleč. Polovica tega pogorja se je tekom večnosti niti dvomili. — In kje imate deset milj pogorja, je ostalo

vse do današnjih dni na ravni Govardhun kot dokaz moči, katero so mu naši bogovi podelili. Vsekako nam mora biti povsem jasno, da Hanuman ne bi mogel nesti one velikanske gore vse do Ceylona, ako bi mu bogovi ne podelili božje moči. Jasno vam je tudi, da se je vse to zgodilo s pomočjo bogov, ne pa vsled njegove lastne moči.

In tako sem prepričan, da morate dvoje stvari priznati: Prvič,—da Samson, ko je nesele mestna vrata na svojih plečih, o tem še ni dokazal, da so njegovi bogovi boljše od naših; in drugič, da o njegovi moči nimate drugih dokazov, nego le pripovedovanje, dočim so dejstva o Hanumanu ne le podprta le z ustnimi zatrjevanji, temveč z docela dokazanimi dokazi, katere vsakdo lahko vidi in se jih tudi lahko dotakne—kar je smatrati najboljšim dokazom.

Mi imamo gorovje, in dokler to gorovje ostane med nami ne moremo in ne bomo o istinitosti niti dvomili. — In kje imate "Nova Doba," glasilo ABZ.

THE MAN THE WHOLE WORLD ENVIES

He lives better, eats better... yes and sleeps better... than most of the blue-blooded aristocrats of other lands.

He owns a comfortable home, with inside plumbing and a real heating system.

He drives a modern car, instead of a charcoalburner or an oxcart.

He is his own boss, and, if he wants to badly enough and is willing to try hard enough, he can get to be boss of his department, his company, or his country.

His children can have college educations, and can go into any business or profession they choose. (There aren't many other places on earth where that's true.)

He's an American working man, living and working under the American system of free choice, free speech and free opportunity.

Thousands of men like him work at Republic Steel.

REPUBLIC STEEL CORPORATION

"SAY IT WITH FLOWERS"

JELERCIC FLORIST

15302 WATERLOO ROAD

Ivanhoe 0195

Vesele božične praznike želimo vsem rojakom in prijateljem!

VSEM SLOVENCEM IN HRVATOM ŽELIMO VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO!

SIMONČIČ
PEKARIJA

6724 ST. CLAIR AVENUE

EXpress 0881

Se iskreno zahvaljujemo vsem odjemalcem ter se priporočamo za naklonjenost v bodoče. Postregli vam bomo najboljše z dobrim pecivom.

Naročite si pri nas okusno pecivo za praznike

Se priporočamo za obilen obisk